KALEIDOSCOPE 10/2022 DLACZEGO WARTO ODWIEDZIĆ BELGRAD I MONACHIUM I CZEGO NIE WIECIE O KRAKOWIE I LESZEK MOŻDŻER O MUZYCZNYCH INSPIRACJACH I KUCHNIA HISZPAŃSKA

zabierz mnie | take me home

KALEIDOSCOPE

MAGAZYN POKŁADOWY PLL LOT S.A. EGZEMPLARZ BEZPŁATNY/FREE COPY ISSN 0239-9032

POLSKIE LINIE LOTNICZE LOT

lot.com

POLSKIE DZIEDZICTWO W USA

Polish Heritage in the USA

STAR ALLIANCE 25 YEARS

LATVIA.TRAVEL

@latviatravel
@latviatravel
@latviatravel

NATIONAL DEVELOPMENT PLAN 2020

EUROPEAN UNION
European Regional Development Fund

INVESTING IN YOUR FUTURE

PL

Szanowni Państwo,

październik to dla nas niezwykle ważny miesiąc – miesiąc polskiego dziedzictwa w USA, czyli w kraju z największą Polonią na świecie. Miesiąc ten to rocznica śmierci generała Kazimierza Pułaskiego, bohatera wojny o niepodległość USA. A dlaczego dziedzictwo? Bo dziedzictwo – zarówno materialne, jak i niematerialne, jest szczególnie istotne dla przetrwania wspólnoty. Obchody rozpoczniemy uroczystą Paradą Pułaskiego, która przejdzie ulicami Nowego Jorku. W październiku zapraszamy do odwiedzenia Belgradu. Czy wiedzą Państwo, że LOT lata do stolicy Serbii już 50 lat? Planującym urlop jesienią przedstawiamy pomysły na wyprawę do Miami, a wielbicielom miejsc nieoczywistych polecamy wyprawę po fascynujących łotewskich miasteczkach. W październiku warto również odwiedzić Kraków – gospodarza Krakowskich Zaduszek Jazzowych, czyli najstarszego w Europie festiwalu jazzowego. Na deser nasza redakcja podąża śladami Roberta Lewandowskiego – sprawdza, co warto odkryć w Monachium i jakich tapasów skosztować w Barcelonie. Z nami październik nie będzie szary ani nudny. Dziękuję, że wybraliście Państwo PLL LOT – jak zawsze jesteście pod najlepszymi skrzydłami.

ENG

Dear Ladies and Gentlemen,

October is an especially important month for us - the month of Polish heritage in the USA - the country with the largest Polish diaspora in the world. This month also marks the anniversary of the death of General Kazimierz Pulaski, hero of the American War of Independence. Heritage - both tangible and intangible, is particularly important for the survival of a community. The celebrations will begin with the ceremonial Pulaski Day Parade, which will once more proceed down the streets of New York. In October, we also invite you to visit Belgrade. Do you know that LOT has been flying to the Serbian capital for 50 years? For those planning their autumn holidays, we give you ideas of what to do in Miami, and for lovers of non-obvious places, we recommend a trip through fascinating Latvian towns. In October, it is also worth visiting Krakow - the host of "Krakowskie Zaduszki Jazzowe", the oldest jazz festival in Europe. For dessert, our editorial office follows in the footsteps of Robert Lewandowski - checking what is worth discovering in Munich and what tapas to taste in Barcelona. October won't be boring with us. Thank you for choosing LOT Polish Airlines - as always, you are under the best wings.

UA

Шановні пані та панове,

жовтень для нас – це надзвичайно важливий місяць, адже це місяць польської спадщини в США, в країні з найбільшою польською діаспорою у світі. Цього місяця ми відзначаємо річницю смерті генерала Казимира Пуласького, героя війни за незалежність США. А чому місяць спадщини? Тому що спадщина, як матеріальна, так і нематеріальна, надзвичайно важлива для виживання спільноти. Відзначення розпочнеться урочистим Парадом Пуласького, який пройде вулицями Нью-Йорка. У жовтні запрошуємо Вас відвідати Бєлград. А чи Ви знаєте, що LOT літає до сербської столиці вже 50 років? Для тих, хто планує відпустку восени, пропонуємо політ в Маямі, а для любителів неочевидних місць рекомендуємо мандрівку захоплюючими латвійськими містечками. У жовтні також варто відвідати Краків – місце проведення «Краківських джазових задушок», найстарішого джазового фестивалю в Європі. На десерт наша редакція йде слідами Роберта Левандовського – перевіряє, що варто відкрити в Мюнхені та які тапас скуштувати в Барселоні. З нами жовтень не буде ані сірим, ані нудним. Дякуємо, що Ви обрали PLL LOT - як завжди, Ви під найкращими крилами.

Z lotniczym pozdrowieniem | Best regards | з найкращими побажаннями

Prezes PLL LOT | LOT Polish Airlines CEO | Президент LOT
Rafał Milczarski

©ARCHIWUM PLL LOT OKŁADKA: NARODOWE ARCHIWUM CYFROWE

PIERWSZE URODZINY FABRYKI NORBLINA

ŚWIĘTUJ Z NAMI

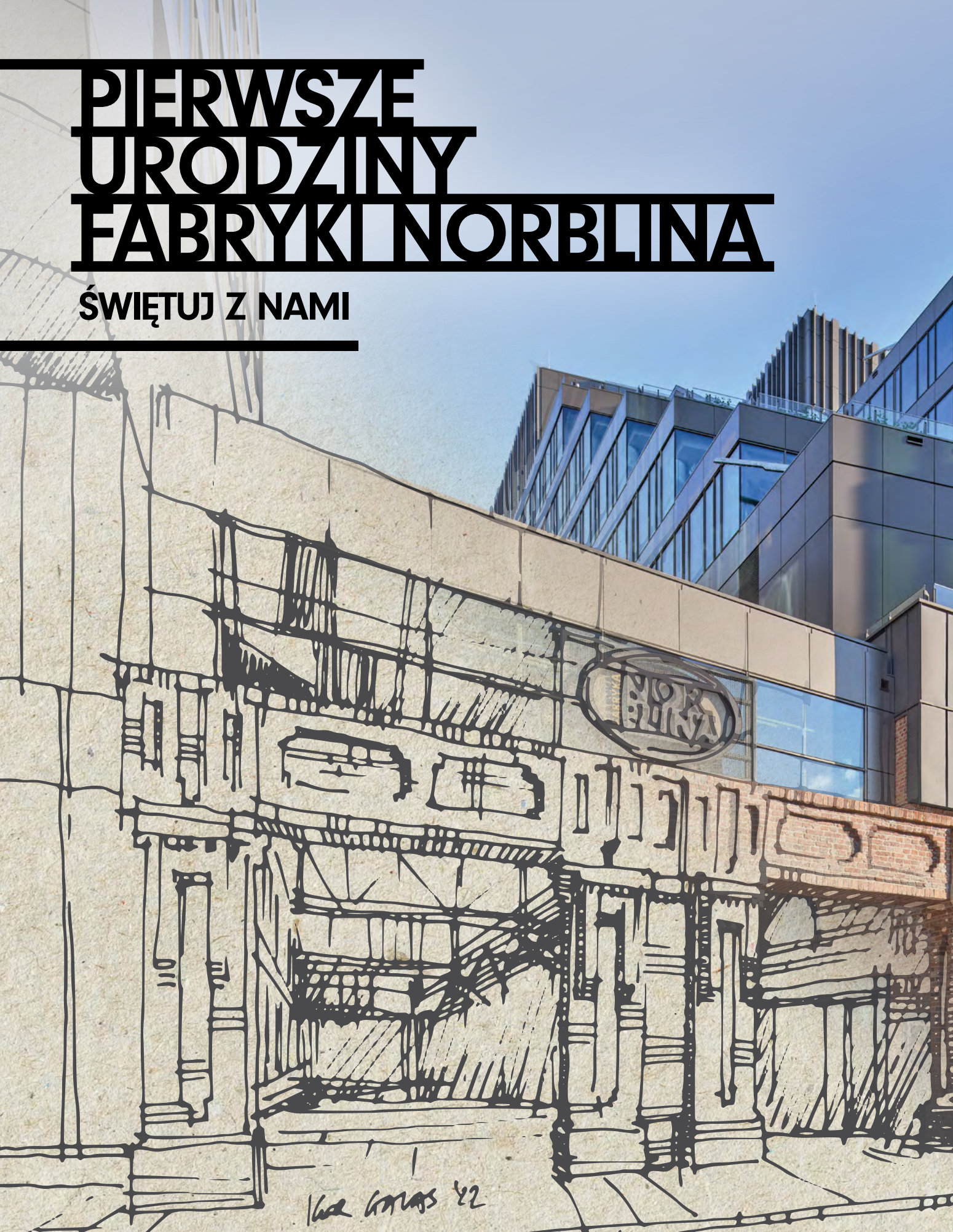

POZNAJ SZCZEGÓŁY
FABRYKA
NOR
BLINA

PL

To jedna z najstarszych metropolii Europy zamieszkiwana nieprzerwanie od 7 tys. lat. Zabytki z czasów rzymskich sąsiadują tu z pozostałościami po imperium osmańskim, barok spotyka art nouveau, a podziemia skrywają setki jaskiń, korytarzy i tajemnic. Położona jest w miejscu, gdzie rzeka Sawa łączy się z Dunajem – Belgrad, stolica Serbii, ma wiele imion, jednym z nich jest Biały Feniks, bo tak jak ten ptak odradzał się z popiołów wiele razy. Przez jego teren przetoczyło się aż 115 wojen, a odbudowywany był 44 razy. Dzisiejszy Belgrad to miasto energetyczne, gościnne i otwarte, zapewne te jego cechy zadecydowały, że uznano go za światową stolicę nocnego życia. Czy potrzeba więc większej zachęty, żeby się tam wybrać?

Ale to nie jedyne miejsce, które polecamy w tym wydaniu *Kaleidoscope*. Zapraszamy też do Krakowa, w którym na sezon jesienno-zimowy również zaplanowano wiele ciekawych imprez i atrakcji, oraz do Łotwy. Końcówka września i październik to podobno najlepszy okres, żeby podziwiać tamtejszą złotą jesień, a że lasy pokrywają niemal 50 proc. powierzchni tego kraju, to na pewno wyjedziemy stamtąd zachwyceni.

ENG

Belgrade, located where the Sava meets the Danube is one of the oldest metropolises in Europe, inhabited continuously for 7 thousand years. Monuments from Roman times neighbour with the remains of the Ottoman Empire, Baroque meets Art Nouveau, and its undergrounds hide hundreds of caves, corridors and secrets. The capital of Serbia has many names, one of them is the White Phoenix, because it has been reborn from the ashes many times. As many as 115 wars took place on its territory, and it was rebuilt 44 times. Today's Belgrade is an incredibly vital, energetic, hospitable and open city. Probably these features made it a world capital of nightlife. Do you need any more encouragement to go there? But that's not the only place we recommend in this issue of Kaleidoscope. We also invite you to Krakow, where many interesting events and attractions are planned for the fall-winter season. And to Latvia - the end of September and the month of October is reportedly the best time to admire the Latvian golden autumn. And since the forests cover almost 50 percent of the country's area, you'll definitely leave the place with delightful memories.

redaktor naczelna | editor in chief
Agnieszka Franus

lane's

Lane's gin bar
Krakowskie Przedmieście 42/44, Warszawa
www.lanesbar.com

The new hot spot for gin aficionados.
Nadchodzi Ginaissance.

POLISH HITS

10 **Miesiąc Dziedzictwa Polskiego w USA**
Polish American Heritage Month

TRAVEL

14 **Dlaczego warto odwiedzić Miami**
Why? Miami

18 **Podróż życia: Belgrad**
Journey of a lifetime: Belgrade

28 **Podróż życia: Łotwa**
Journey of a lifetime: Latvia

36 **Dlaczego warto odwiedzić Monachium**
Why? Munich

42 **Polska: Kraków**
My Poland: Krakow

INTERVIEW

52 **Leszek Możdżer**

PEOPLE & THE WORLD

60 **Kampania Złotej Wstążki**
Gold Ribbon Campaign

TRENDS

62 **Kuchnia hiszpańska**
Spanish cuisine

70 **Must have: dodatki**
Accessories

72 **Beauty: nowości**
New in

74 **Good address: strefa prestiżu**
Prestige zone

©SISI CECYLIA, SHUTTERSTOCK (2), ISTOCK (2)

KALEIDOSCOPE

tel. 22 360 38 00,
e-mail: kaleidoscope@burdamedia.pl
redaktor naczelna: **Agnieszka Franus**
redaktor prowadząca: **Agnieszka Michalak**
dyrektor artystyczny: **Grzegorz Komorowski**
fotoedycja, teksty: **Magdalena Rudzka**
korekta: **Tomasz Cholaś**
DTP: **Krzysztof Stypułkowski**
red. wersji angielskiej: **Anna Górniak, Stephen Canty**
red. wersji węgierskiej: **Róbert Rakovics**
produkcja: **Stanisław Siemiński**
koordynator LOT: **zespół Biura Komunikacji**

BurdaMedia Polska

Wydawnictwo:
Burda Media Polska sp. z o.o.
ul. Marynarska 15, 02-674 Warszawa,
tel. 22 360 38 00 www.burdamedia.pl

ZARZĄD
Interim Chief Executive Officer
Maciej Klepacki
Chief Financial Officer
Przemysław Kłobut
Chief Commercial Officer
Michał Helman

Sales Director
Katarzyna Nowakowska
t. +48 692 440 088
Dyrektor Dystrybucji i Obsługi Klienta / Director of Distribution and Subscriptions
Tomasz Kałuża

REKLAMA:
Burda Media Polska sp. z o.o.
Sekretariat Biura Reklamy / Advertising Secretariat
Tel. 022 360 36 03, fax. 22 360 39 80,
e-mail: reklama@burdamedia.pl

Dyrektor Biura Reklamy
Head of Advertising Team of Corporate Media
Żaneta Lis-Stryczewska
t. +48 664950424
e-mail: zaneta.lis@burdamedia.pl

Jazz z MACV

MUSICAE ANTIQUAE COLLEGIUM VARSOVIENSE

KRZYSZTOF HERDZIN

Warszawska Opera Kameralna

NOWE ALBUMY DOSTĘPNE WE WSZYSTKICH SKLEPACH MUZYCZNYCH, SERWISACH STREAMINGOWYCH ORAZ NA **OPERAKAMERALNA.PL**

MACV – Orkiestra Instrumentów Dawnych Warszawskiej Opery Kameralnej

TVP KULTURA · RMF CLASSIC · Twój STYL · PANI · LEGALNA KULTURA · HIFI

POLSKI MIESIĄC W USA
POLISH MONTH IN THE USA

Polonia amerykańska obchodzi w październiku Miesiąc Dziedzictwa Polskiego. Blisko 10-milionowa społeczność celebruje wtedy swoje pochodzenie, kulturę i tradycję. Jednym z najważniejszych wydarzeń będzie coroczna Parada Pułaskiego, która przejdzie ulicami Nowego Jorku.

October is when the Polish diaspora in the US celebrates Polish Heritage Month. This community of nearly 10 million honours their Polish roots, culture and traditions. One of the highlights is the annual Pulaski Day Parade in New York City.

tekst | by **ANNA BIELECKA, PLL LOT**

PL

Dla wielu Polaków Stany Zjednoczone od początków XIX w., kiedy rozpoczęła się fala emigracyjna, jawiły się jako ziemia obiecana, kraj szansy, do którego warto przyjechać, by dostać dobrą pracę, osiedlić się i zacząć tzw. lepsze życie. Do 2019 r. realizacja amerykańskiego snu była utrudniona przez konieczność uzyskania wizy. Dziś, kiedy Polska została wpisana do amerykańskiego ruchu bezwizowego, krótsza bądź dłuższa wycieczka za Ocean jest nieco prostsza.

PARADNIE PIĄTĄ ALEJĄ

Dlaczego akurat październik został wybrany Miesiącem Dziedzictwa Polskiego? Otóż to właśnie 11. dnia tegoż miesiąca przypada rocznica śmierci gen. Kazimierza Pułaskiego (1745––1779), polsko-amerykańskiego bohatera wojny o niepodległość USA oraz honorowego obywatela tego państwa, który zginął w bitwie pod Savannah.

W ramach obchodów Miesiąca Dziedzictwa w pierwszą niedzielę października w Nowym Jorku organizowana jest Parada Pułaskiego – największe i najważniejsze polonijne święto na Wschodnim Wybrzeżu USA. Odbywająca się regularnie od 1937 r. jest drugą najstarszą paradą etniczną w nowojorskiej metropolii. Czołowe miejsce zajmuje irlandzka Parada św. Patryka, która liczy ponad 260 lat.

W tym roku defilada, w której biorą udział m.in. największe organizacje polonijne w Stanach Zjednoczonych, młodzież, weterani, duchowieństwo i harcerze, a także Amerykanie, ponownie przejdzie wzdłuż prestiżowej Piątej Alei. Przed rozpoczęciem Parady Pułaskiego tradycyjnie odprawiona będzie uroczysta msza św. w katedrze św. Patryka na Manhattanie.

Z WIZYTĄ NA JADWIGOWIE

Polonia amerykańska to potomkowie imigrantów z przełomu XIX i XX wieku, ale także tych, którzy uciekali przed drugą wojną światową lub wyjechali w celach zarobkowych w trudnych PRL-owskich czasach. Obecnie Stany Zjednoczone to kraj z największą Polonią na świecie, zamieszkującą głównie w Chicago i Nowym Jorku, ale też w Denver, Detroit, Los Angeles i Seattle. Wietrzne Miasto, jak mówi się o Chicago, jest szczególnym miejscem dla Polaków, którzy osiedlili się w USA. To właśnie tam, w dzielnicy West Town pomiędzy ulicami Division Street, Ashland Avenue i Milwaukee Avenue, znajdziemy tzw. Trójkąt Polonijny będący niegdyś centrum Polskiego Śródmieścia. Wciąż istniejące dystrykty:

Zdjęcie na str. obok: Rok 1937. Uczestnicy Parady Pułaskiego niosą sztandar Polskiej Centrali Robotniczej działającej w USA.
On the opposite page: The year 1937. Participants of the Pulaski Day Parade carry the banner of the Polish Workers' Center operating in the USA.

ENG

Ever since the beginning of the 19th century, when Poles began to emigrate there in large numbers, the United States has been seen as the promised land - a land of opportunity, where you could get a good job, settle down, and live a better life. Until 2019, pursuing the American dream was somewhat difficult due to the need to obtain a visa. But now that this is no longer the case, a shorter or longer trip across the Ocean is a bit easier.

PARADE ON 5TH AVENUE

Why was October chosen for Polish American Heritage Month? Because the 11th of October is the anniversary of General Kazimierz Pulaski's death (1779). Pulaski was a Polish-American hero of the US War of Independence and an honorary citizen of that country. He died in the Battle of Savannah.

The Pulaski Day Parade is held in New York on the first Sunday of October - the largest and most important Polish celebration on the East Coast. The parade has been held since 1937, making it the second oldest ethnic parade in New York, after the Irish St. Patrick's Day Parade, which is over 260 years old.

This year's parade, which will attract the largest Polish diaspora organizations in the United States, young folks, veterans, clergy and scouts, as well as non-Polish Americans, will once more proceed down the prestigious Fifth Avenue. Before the Pulaski Parade begins, a mass will be held in St. Patrick's Cathedral in Manhattan.

VISITING JADWIGOWO

The Polish diaspora in America is made up of the descendants of immigrants from the 19th and early 20th centuries, World War II refugees, and people who fled the former communist regime. The United States has the largest Polish diaspora in the world. Chicago and New York have the lion's share, but there are plenty in Denver, Detroit, Los Angeles, and Seattle as well. The "windy city", as Chicago is known, is a special place for Poles in the USA. In the city's West Town district, between Division Street, Ashland Avenue and Milwaukee Avenue, lies the "Polish Triangle". This was once the centre of the Polish community. The districts of "Jackowo", "Trojcowo" and "Jadwigowo" are inhabited by Poles from the Chicago parishes of St .Hyacinth, Holy Trinity and St. Hedwig. The Polish community in the US is large and it is still growing rapidly. One of the centres of its cultural life is the Polish Museum in Chicago.

MEDALS, ARMOR, MANUSCRIPTS

The Polish Museum of America is one of the oldest and largest ethnic museums in the USA. It was founded in 1935 on the initiative of Polish emigrants. The

Parada Pułaskiego organizowana jest w Nowym Jorku od 1937 r.
The Pulaski Day Parade has been held in New York since 1937.

Jackowo, Trójcowo i Jadwigowo, zamieszkują Polacy z trzech chicagowskich parafii: św. Jacka, św. Trójcy i św. Jadwigi. Polonia amerykańska jest licznym i wciąż prężnie rozwijającym się środowiskiem emigracyjnym w Stanach Zjednoczonych. Jednym z centrów jej życia kulturalnego jest Muzeum Polskie w Chicago.

MEDALE, ZBROJE I RĘKOPISY

To jedno z najstarszych i największych muzeów etnicznych w USA. Zostało zorganizowane w 1935 r. z inicjatywy polskich emigrantów. Uroczyste otwarcie odbyło się dwa lata później, 19 stycznia. Siedzibą placówki został tzw. Dom Paderewskiego należący do jego chicagowskiego przyjaciela Jana Smulskiego. W ramach stałej ekspozycji muzeum można obejrzeć obraz *Pułaski pod Savannah*, mundury żołnierzy Błękitnej Armii gen. Hallera z pierwszej wojny światowej, armii II RP i Polskich Sił Zbrojnych na Zachodzie z czasów drugiej wojny światowej. Znajdziemy tam też obrazy i rzeźby XVIII, XIX i XX-wiecznych artystów polskich i polsko-amerykańskich, zabezpieczone w gablotach starodruki, rękopisy, pamiątkowe medale polskie i polonijne, skrzydlate zbroje husarskie pochodzące z wystawy nowojorskiej oraz przykłady polskich tradycji ludowych, m.in. szopki. W sali głównej przedstawione są także sylwetki Polaków znanych w USA, takich jak Tadeusz Kościuszko, Kazimierz Pułaski, Helena Modrzejewska i papież Jan Paweł II.

W muzeum można też odwiedzić pokój Paderewskiego poświęcony życiu i historycznym dokonaniom polskiego pianisty, kompozytora i dyplomaty. Zebrano w nim m.in. zapisy nutowe melodii, przedmioty codziennego użytku, meble z rodzinnego domu artysty, a także pianino, na którym Paderewski kochał grywać.

Więcej informacji na stronie muzeum: polishmuseumofamerica.org/museum/. ■

opening ceremony was held on 19 January 1937. The museum's main office was the "Paderewski's house", which belonged to Paderewski's friend from Chicago, Jan Smulski. The permanent exhibition includes the painting *Pulaski at Savannah*, uniforms worn by General Haller's Blue Army soldiers during World War I, army uniforms from the Second Polish Republic and the Polish Armed Forces in the West from World War II. There are also paintings and sculptures by 18th, 19th and 20th-century Polish and Polish-American artists, antique prints, manuscripts, Polish and Polish diaspora commemorative medals, winged Hussar armour from the New York exhibition, and examples of Polish folk traditions, e.g. nativity scenes. The main hall also presents the profiles of Poles famous in the USA, such as Tadeusz Kościuszko, Kazimierz Pułaski, Helena Modrzejewska and Pope John Paul II.

The "Paderewski's room" is devoted to the life and historical achievements of the Polish pianist, composer and diplomat. Exhibits include music scores, everyday objects, furniture from his home, and the piano on which Paderewski often played.

To find out more, go to: polishmuseumofamerica.org/museum/ ■

©NARODOWE ARCHIWUM CYFROWE, SHUTTERSTOCK

BOGATE DOŚWIADCZENIE • BOGATE DOŚWIADCZENIE •

26 lat

Ilasz & Associates Law Office
Międzynarodowa kancelaria w USA i Polsce

Kompleksowa obsługa prawna w USA i Polsce dla podmiotów gospodarczych i osób fizycznych. Reprezentacja w sprawach **biznesowych, imigracyjnych, wypadkowych, karnych, spadkowych i w obrocie nieruchomościami.**

Comprehensive legal services in the USA and Poland for business entities and individual persons. We represent clients in **business activities, immigration, accidents, criminal, inheritance cases and in real estate transactions.**

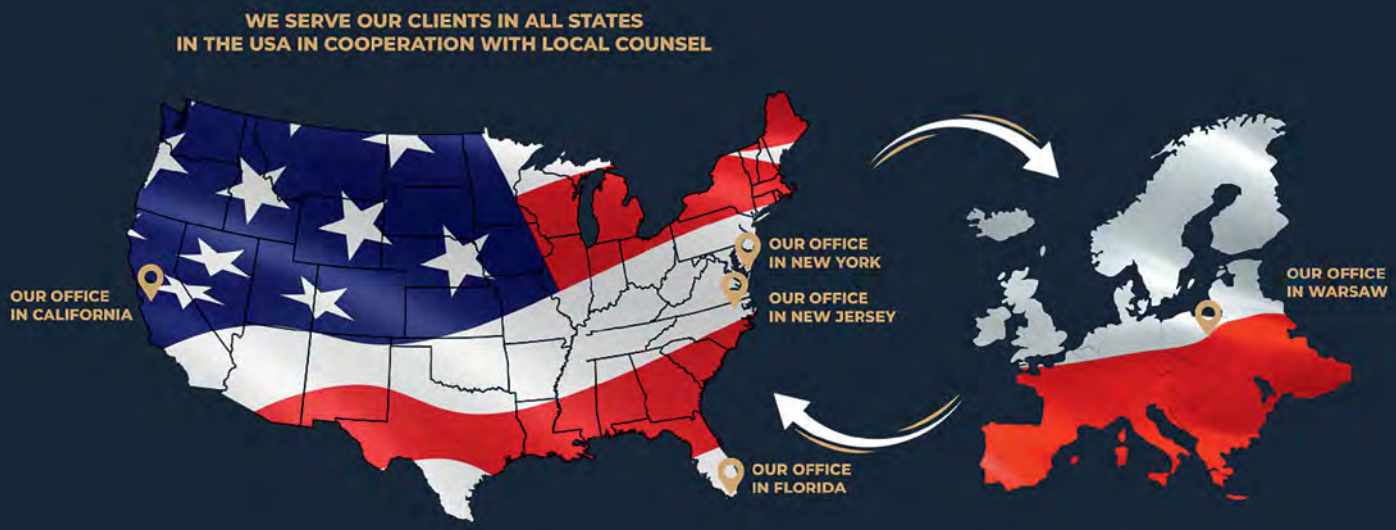

Główne siedziby kancelarii

www.ilaszlawfirm.com

Manhattan
1 Maiden Lane,
New York, NY 10038
9 Piętro
tel. +1212-480-2222
office@ilaszlawfirm.com

New Jersey
1035 Route 46 East
Clifton, NJ 07013
Pokój 105
tel. +1212-480-2222
office@ilaszlawfirm.com

Warszawa
ul. Złota 3
00-019 Warszawa
Lokal 21
tel. +48-22-115-92-00
biuro@ilaszlawfirm.com

Gdańsk
Al. Zwycięstwa 13A
80-219 Gdańsk
tel. +48-58-766-23-16
biurogdansk@ilaszlawfirm.com

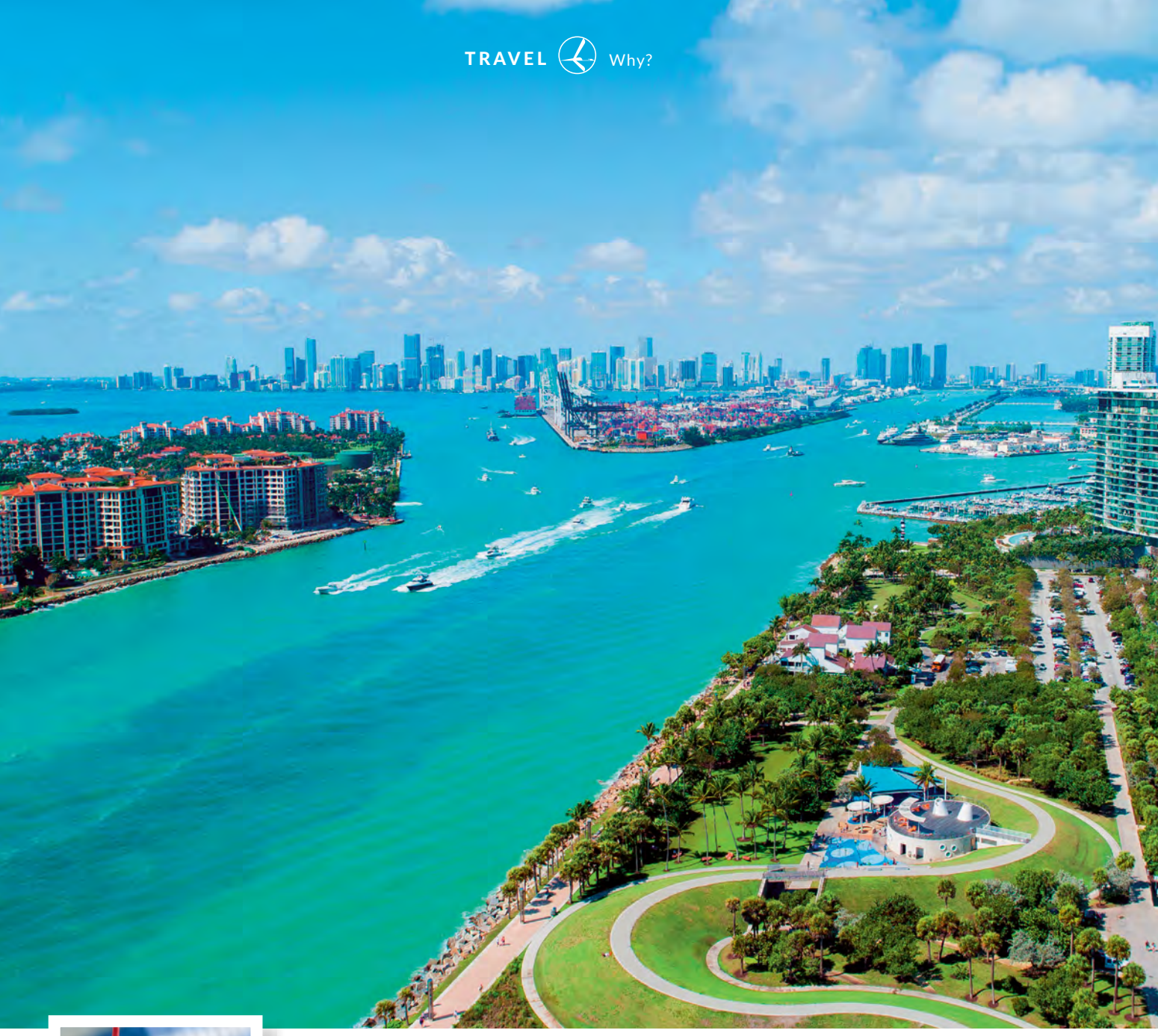

1. Najpopularniejsze owoce morza w Miami to kraby. Często się tu też jada kanapki z rybą z grilla.
The most popular seafood in Miami is crabs. Sandwiches with grilled fish are also a popular snack.

WIECZNE LATO W STYLU ART DÉCO

ETERNAL SUMMER IN ART DECO STYLE

tekst | by **MAGDALENA RUDZKA**

Magic City – taki przydomek przylgnął do Miami, kiedy przed stu laty rozkwitło wbrew kryzysowi. I miastem magicznym pozostało do dziś. Oto dlaczego.

"Magic City" is the nickname which was coined a hundred years ago when **Miami** flourished despite the ongoing crisis. And it has remained a magical city to this day. And here's why.

2

3

4

2. Otoczony wieżowcami park South Pointe w Miami Beach.
South Pointe Park in Miami Beach, surrounded by skyscrapers.

3. Lummus Park przy South Beach.
Lummus Park at South Beach.

4. W historycznej dzielnicy art déco pojawia się i współczesna sztuka uliczna.
In the historic art deco district, one can also admire contemporary street art.

PL

Miami zaskakuje kontrastami. Cały jego obszar metropolitalny ciągnący się przez ponad 150 km zamieszkuje 6 mln ludzi, a jednocześnie według rankingu magazynu *Forbes* jest najczystszym miastem USA. Posiada imponujący skyline złożony niemal z 300 wieżowców, a z bliska jest otoczone przez przyrodę – metropolia zajmuje wąski pas pomiędzy wodami Atlantyku i zatoki Biscayne a równiną Everglades. Na obu tych terenach znajdują się parki narodowe, co czyni Miami jedynym miastem w USA sąsiadującym aż z dwoma parkami. Chociaż jest centrum finansów, biznesu i sztuki, to hrabstwo Miami Dade jest równocześnie potentatem rolni-

ENG

Miami is a city of surprising contrasts. Its entire metropolitan area, stretched over 150 km, is inhabited by 6 million people, and at the same time, in the ranking of Forbes, it is the cleanest city in the USA. It has an impressive skyline of almost 300 skyscrapers, and is closely surrounded by nature - the metropolis occupies a narrow strip between the waters of the Atlantic Ocean and Biscayne Bay, and the Everglades plain. There are national parks in both of these areas, which makes Miami the only city in the USA adjacent to two parks. It is a centre of finance, business and art. Miami Dade County is also a bounteous agricultural region. Citrus fruites, cotton and peanuts are grown

1

2

3

1. Pełna murali dzielnica Wynwood to żywa galeria miejskiej sztuki. The Wynwood neighborhood, full of murals, is a living gallery of urban art.

2. Art déco w Miami miało wiele różnych odmian, na zdjęciu budynek w stylu tropikalnym. Art déco in Miami had many different varieties. A tropical-style building is pictured here.

3. W Miami Beach stoi ponad 30 plażowych budek ratowników. To stylowe obiekty małej architektury zaprojektowane przez Williama Lane'a. There are over 30 lifeguard towers in Miami Beach. These are stylish small architecture objects designed by William Lane.

© HENDRIK HOELLER/LOOK PHOTOS, SHUTTERSTOCK (4), ISTOCK, ADOBE STOCK

czym – uprawia się tu cytrusy, bawełnę czy orzeszki ziemne. Ma największy port pasażerski na świecie, ale wystarczy przejechać 20 km, by znaleźć się w królestwie przyrody: manatów, aligatorów, pum, flamingów czy wielu endemicznych gatunków, np. jeleni występujących tylko na wyspach Florida Keys. Wzdłuż wybrzeża ciągnie się też pas największych w USA raf koralowych. Panuje tu sprzyjające aktywności całoroczne lato, a jego symbol to Miami Beach – kurort na naturalnych i sztucznych wyspach, ze spektakularnymi plażami i starą dzielnicą w stylu art déco, która jest największym skupiskiem budynków z tego okresu na całym świecie. Powstawała w latach 1925–1940, a w 1979 została wpisana na narodową listę historycznych pomników USA. Jej najważniejsze budynki to hotele przy Ocean Drive, m.in. Amsterdam Palace, Colony, The Victor czy The Tides. ■

here. It has the largest passenger port in the world, and at the same time it's in close proximity (merely 20 km away) from a true kingdom of nature, which is home to manatees, alligators, pumas, flamingos, and many endemic species, e.g. deer found only on the Florida Keys islands. Along the coast there is also a strip of the largest coral reefs in the USA. The all-year-round summer weather is conductive to an active lifestyle. And Miami Beach is the place that best symbolizes this atmosphere – it's a resort on natural and artificial islands, with spectacular beaches and an old art deco district, which is the largest cluster of buildings from this period in the world. It was built in 1925-1940 and designated a U.S. historic district in 1979. Its most important buildings are the hotels on Ocean Drive, incl. The Amsterdam Palace, The Colony, The Victor, and The Tides. ■

LOT POLISH AIRLINES
A STAR ALLIANCE MEMBER
Połączenia
Connections
WAW–MIA–WAW
Więcej informacji na
More information on
lot.com
lot.com

WOLA VILLAGE

WOLA VILLAGE

Wille miejskie WV

Unikalne osiedle - resort w Krakowie
na Woli Justowskiej.

W mieście jak na wsi

Mieszkanie w mieście czy dom na wsi?
W WOLA VILLAGE (WV) zamieszkasz
w nowoczesnej willi miejskiej,
na niezwykłym osiedlu stwarzającym komfort
na miarę RESORTU, z prywatnym parkiem
i kompletnym pakietem udogodnień.

WV town houses

Unique resort like estate
in Krakow's Wola Justowska district.

In the city, with the feel of a village

Apartment in the city or home in the village?
In WOLA VILLAGE (WV) you will reside
in the modern town house, in the unique
estate offering all the comforts of RESORT,
with a private park and complete amenities'
package.

www.wolavillage.pl
+48 12 314 30 04

URBA

ZŁAMANE PIĘKNO

BROKEN BEAUTY

tekst | by **MICHAŁ GŁOMBIOWSKI**

Belgrad ma duszę imprezowicza, kiedy reszcie kraju bliżej do statecznego seniora.

Belgrade has the party spirit, whereas the rest of the country comes across like a staid elderly relative.

Belgrad położony jest przy ujściu Sawy do Dunaju.
Belgrade is situated at the mouth of the Sava and the Danube.

Kalemegdan, czyli fortyfikacje w Belgradzie powstałe jeszcze za czasów celtyckich. Na kompleks składają się także cerkwie, grobowce tureckie, muzeum wojskowe, a nawet ogród zoologiczny.
Kalemegdan in Belgrade - fortifications built in the Celtic times. The complex also includes churches, Turkish tombs, a military museum and even a zoo.

PL

Przesuwając się centymetr po centymetrze, zaczynam się zastanawiać, czy nie lepiej wypić od razu wszystko, co niosę, próbując przecisnąć się przez tłum rozbawionych ludzi. – Jesteśmy stolicą imprez – wyjaśnia mi przewodnik Ivan, gdy docieram do stolika. – Bijemy pod tym względem inne miasta na głowę. Zaczęło się pod koniec lat 90. Wraz z rozpadem Jugosławii Serbia znalazła się w gospodarczej otchłani. Mieszkańcy Belgradu przyjęli to z zadziwiającym spokojem. Znaleźli skuteczny sposób na kryzys: zaczęli się bawić. I tak bawią się do dziś. Zimą rozkołysane bitami miasto wypełnia dziesiątki klubów poukrywanych w betonowych budynkach – spadku po architektonicznej wizji Josipa Broza-Tity, przywódcy socjalistycznej Jugosławii. Latem życie towarzyskie przenosi się zaś nad brzeg Dunaju i Sawy. Na ich wodach bujają się setki barek-klubów. Nazywane tu splavovi wchłaniają nieskończoną liczbę nocnych sów, których serca biją w rytm progresywnego techno. – Serbowie są szaleni – Ivan przekrzykuje muzykę. – Potrafimy być noc w noc, umierając później każdego dnia. I jeszcze udaje nam się to połączyć z pracą.

ZLEPEK ŚWIATÓW

Mnie się nie udaje. Ranek spędzam w jednej z kawiarni w centrum, próbując narodzić się na nowo.

ENG

As I inch my way through the happy crowd, I wonder whether it might be better to drink everything I'm carrying right now. "We're the party capital of the world", explains my guide, Ivan, when I reach the table. "We leave other cities in the dust in this respect." It all began in the late 1990s. With the collapse of Yugoslavia, Serbia found itself in an economic abyss. The people of Belgrade received it with surprising calm. They found an effective way to deal with the crisis: they started having fun. And they haven't stopped. In winter, the rocking city is filled with dozens of clubs tucked away in hideous concrete monstrosities put up to proclaim the architectural vision of Josip Tito, the leader of socialist Yugoslavia. In summer, social life moves to the banks of the Danube and the Sava. Hundreds of clubs on barges, called here splavovi (splav for short) rock on their waters. They absorb any number of night owls whose hearts beat to the rhythm of progressive techno. "Serbs are crazy", Ivan shouts over the music. "We can come here night after night, and spend the next day half dead. And we also manage to combine it with work."

CONGLOMERATE OF WORLDS

I fail to do so. I spend the morning after in one of the cafes in the city centre trying to come to life again. I try hard to recollect how most of the girls ended up dancing on the tables and the guys lost their shirts at

Staram się przypomnieć sobie, jak to się stało, że o czwartej nad ranem większość dziewczyn tańczyła na stołach, a faceci pogubili gdzieś swoje koszule. Kelner przynosi mi kolejną kawę w popularnych tu tulipanowych szklaneczkach – w osmańskim spadku (Turcy opuścili Belgrad dopiero w 1878 r.). Skarżę się mu, że przyjechałem tu zbierać materiał o Belgradzie, a ledwo mam siły unieść szklaneczkę kawy do ust. – Nie przejmuj się – mówi. – To nie jest do oglądania. Jest do odczuwania. A to już zrobiłeś poprzedniej nocy.

Ma sporo racji. Jeżeli ktoś nie lubuje się w przyciężkich osiągnięciach architektonicznych socrealizmu, to Belgrad może go nie ująć. Owszem, stare dzielnice, dawne fortece i liczne parki dadzą się lubić. Ich piękno jest jednak złamane. Otacza je morze wylanego betonu. Turcy, opuszczając Belgrad, pozostawili go kameralnym miastem drewnianych domów. Architekci mieli spore pole do działania. Zaproszono najlepszych planistów z Austrii i Węgier. Pełne zdobień meczety i niskie budynki zderzono z przedwojennym modernizmem. Orient, Europa, serbskość. Później nadszedł socrealizm. Miasto stało się jedynym w swoim rodzaju zlepkiem światów.

SPOSÓB NA DIABŁA

Serbia poza Belgradem jest zupełnie inna, stateczna. O imprezach nikt tu nie myśli. To przestrzeń utkana z małych wiosek, opustoszałych dróg, aut próbujących hukiem silnika przykryć niedostatki mocy, oznaczeń drogowych, które wiodą nie wiadomo dokąd – co oczywiście też może zamienić się w ekscytującą przygodę.

Moim celem jest Đavolja Varoš – Diabelskie Miasto – zadziwiająca formacja geologiczna na południu kraju. Nie mogę do niej trafić. Mijam rozlegle pastwiska i zabytkowe, dawno opuszczone budynki. Niektóre z nich sto lat temu tętniły życiem kolejowych dworców. W końcu zauważam mikre znaki wskazujące kierunek. Są namalowane ręcznie. Ktoś wyręczył drogowe służby i zlitował się nad zagubionymi turystami. Ścieżka prowadzi przez las, wzdłuż potoku zabarwione-

four in the morning. The waiter brings me another coffee in a tulip glass, very popular here. These glasses are a legacy of the Ottomans (the Turks didn't leave Belgrade until 1878). I complain that I'd come to research Belgrade, but could now barely raise a glass of coffee. "Don't worry", he says. "It's not something you research. It's something you feel. And you already felt it last night."

He has a point. If the oppressive architectural achievements of socialist realism are not your thing, Belgrade might not be the place for you. The city's old districts, fortresses and numerous parks are certainly likeable, but they are surrounded by a sea of concrete. The Turks left Belgrade a cosy city of wooden houses. This left architects with a free hand. The best planners from Austria and Hungary were invited. Decorative mosques and low buildings collided with pre-war modernism. The Orient, Europe, Serbian climate. Then came socialist realism. The city has become a one-of-a-kind conglomerate of worlds.

TRICKING THE DEVIL

Outside Belgrade, Serbia could not be more different. Nobody thinks about partying here. It is a space woven of small villages, empty roads, cars with roaring engines trying to cover their horsepower shortcomings, and road signs that lead you to nowhere - which of course can also turn into an exciting adventure.

My goal is Đavolja Varoš - Devil's City - an astonishing geological formation in the south of the country. I can't find the way to get there. I pass vast pastures and historic, long-abandoned buildings. Some were bustling railway stations a hundred years ago. Finally, I notice some tiny signs pointing the direction. They are hand painted. Someone took pity on us lost tourists and did the job of the road services. The path leads through the forest, along a stream stained with rusty minerals to over 200 rock crags. The tallest are 15 metres high. They are made of volcanic material and were formed by erosion, wind, rain and frost over a period of millions of years. This is Serbia's answer to Cappadocia. A path carved in the rock leads to a terrace from which you can

Zimą rozkołysane bitami miasto wypełnia dziesiątki klubów w betonowych budynkach.

In winter, the rocking city is filled with dozens of clubs tucked away in concrete monstrosities.

Diabelskie Miasto, czyli formacja skalna Đavolja Varoš na południu Serbii.
Devil's City, or the Đavolja Varoš rock formation in the south of Serbia.

go przez minerały na rdzawo, do ponad 200 skalnych zębów. Najwyższe wieże mają po 15 m. Wulkaniczny materiał formowany przez miliony lat erozji, wiatr, deszcz i mróz. Serbska odpowiedź na Kapadocję. Wykuta w skale dróżka prowadzi na taras, z którego można spojrzeć na Diabelskie Miasto z góry. Przykryte andezytowymi czapami iglice przypominają tłum postaci, legenda głosi zresztą, że te wieże są ludźmi zamienionymi w skały za popełnione grzechy. Po drodze w małej kapliczce kupuję białą wstążkę. Idąc za przykładem poprzedników, zawieszam ją na drzewie. – Wszystkie dolegliwości, każdy życiowy problem, to dar od diabła. Jemu więc najlepiej je tu zostawić – wyjaśnia mi sprzedająca je kobieta. Wystarczy zawiesić białą wstążkę. Są tu ich tysiące.

KAWA OBOK CZASZEK

Mężczyzna o imieniu Predrag uśmiecha się kwaśno, jakby był już nieco znużony otwieraniem kaplicy pełnej czaszek. Klucz chrobocze w zamku. Opiekun Ćele Kula, kaplicy w mieście Nisz, zaprasza gestem dłoni. Przekraczam próg i spoglądam w puste oczodoły kilkudziesięciu czaszek. Niegdyś ułożone były na 3 m wysokości, w 57 rzędów. Blisko tysiąc ludzkich czerepów. Dziś pozostało z nich niewiele ponad 50. W 1809 r. niedaleko stąd Serbowie starli się z Turkami. Dla serbskich sił sprawa była przegrana od samego

look at the Devil's City from above. The spires are covered with andesite caps and resemble a crowd of figures. Legend has it that these towers were once people who have been turned into rocks for their sins. On the way, in a small chapel, I buy a white ribbon. Following the example of my predecessors, I hang it on a tree. "All ailments, every problem in life is a gift from the devil. So it's best to leave them here for him", explains the woman who sells the ribbons. It is enough to hang a white ribbon on a tree. There are thousands of them here.

COFFEE NEXT TO SKULLS

A man named Predrag smiles sourly, as if he is already a little weary of opening a chapel full of skulls. A key grits in the lock. The guardian of Ćele Kula, a chapel in the city of Nis, invites us with a gesture of his hand. I cross the doorstep and look into the empty eye sockets of several dozen skulls. They used to be arranged in 57 rows that were 3 metres high. Nearly a thousand human skulls. Just over 50 remain. In 1809, the Serbs clashed with the Turks

Przykryte andezytowymi czapami iglice formacji Đavolja Varoš przypominają tłum postaci.

The spires of Đavolja Varoš covered with andesite caps resemble a crowd of figures.

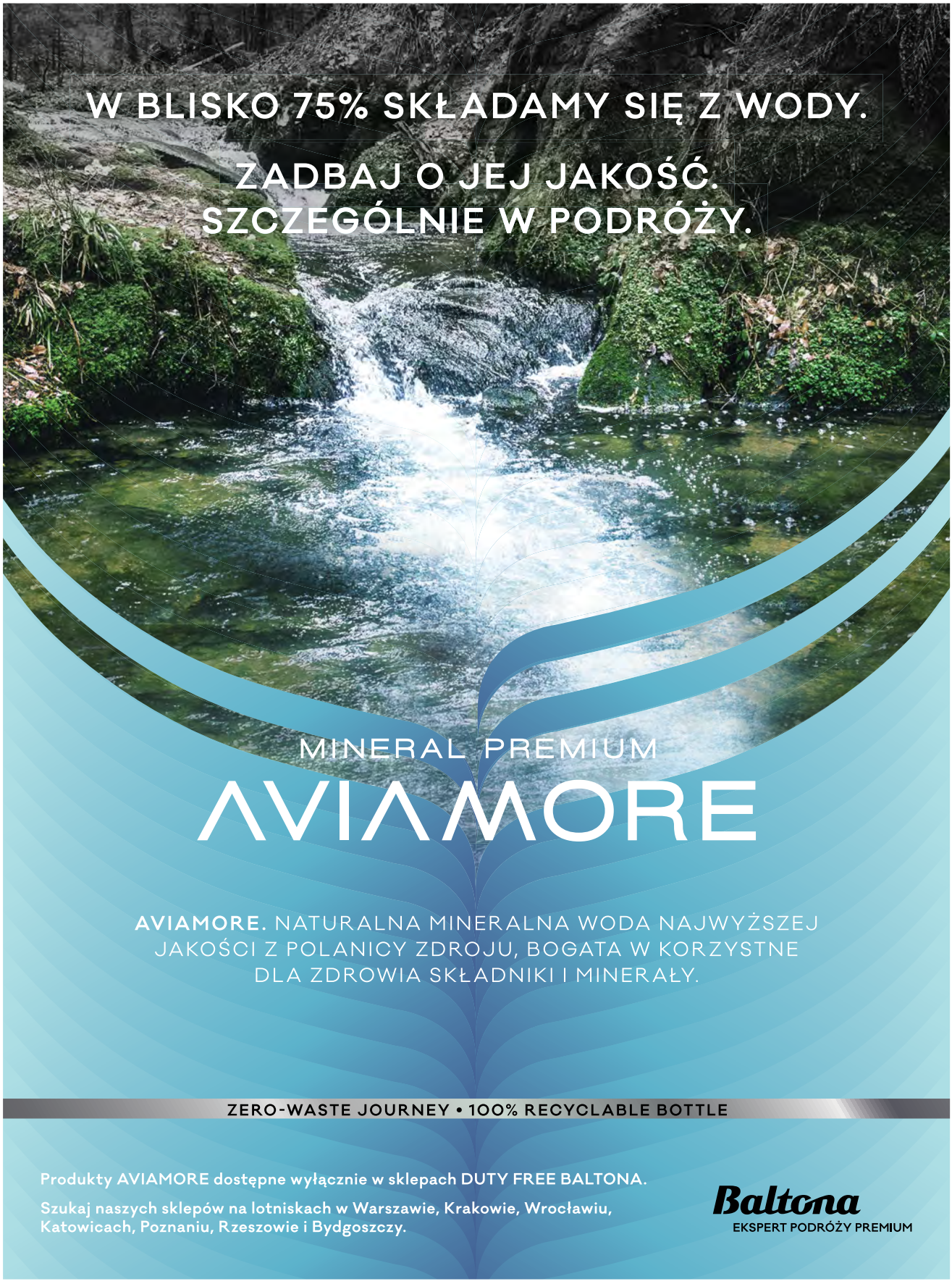
W BLISKO 75% SKŁADAMY SIĘ Z WODY.
ZADBAJ O JEJ JAKOŚĆ.
SZCZEGÓLNIE W PODRÓŻY.
MINERAL PREMIUM
AVIAMORE
AVIAMORE. NATURALNA MINERALNA WODA NAJWYŻSZEJ JAKOŚCI Z POLANICY ZDROJU, BOGATA W KORZYSTNE DLA ZDROWIA SKŁADNIKI I MINERAŁY.
ZERO-WASTE JOURNEY • 100% RECYCLABLE BOTTLE
Produkty AVIAMORE dostępne wyłącznie w sklepach DUTY FREE BALTONA.
Szukaj naszych sklepów na lotniskach w Warszawie, Krakowie, Wrocławiu, Katowicach, Poznaniu, Rzeszowie i Bydgoszczy.
Baltona
EKSPERT PODRÓŻY PREMIUM

Park Pamięci Bubanj w Niszu stworzony, by upamiętnić ofiary II wojny światowej.
Bubanj Memorial Park in Niš established to commemorate the victims of World War II.

Serbia poza Belgradem to przestrzeń utkana z małych wiosek, rozległych pastwisk i opustoszałych dróg.

Outside Belgrade, Serbia is a space woven of small villages, vast pastures and empty roads.

początku: rewolucjoniści buntujący się przeciw imperium osmańskiemu dysponowali trzykrotnie słabszą armią. Dowodzeni przez generała Stevana Sind¯elicia zmierzali wprost ku własnej klęsce. Generał zdecydował się na akt ostateczny: wysadził magazyn prochu, zabijając cały swój oddział, ale też dziesiątkując Turków. Ocalały dowódca osmańskiej armii rozkazał usypać z czaszek poległych Serbów wieżę, by na zawsze była ostrzeżeniem dla tych, którzy gotowi są podnieść rękę na imperium. Osmanowie dawno już przeszli do historii, wieża wciąż tkwi na rozdrożu drogi prowadzącej z Niszu do Stambułu. Wbrew tureckiemu zamysłowi stała się pomnikiem serbskiej odwagi. Zamiast przestrzegać, niesie pokrzepienie. – Serbia to bitwy, wojny, okupacje, klęski – mówi Predrag. – Bywało naprawdę źle, ale nigdy się nie poddajemy. Ta wieża nam o tym przypomina – dodaje. Kiwa dłonią, by pójść za nim. Na ławeczce za kapliczką czekają szklaneczki świeżo zaparzonej kawy. Predrag uśmiecha się szelmowsko. ■

not far from here. For the Serbian forces, it was a lost cause from the word go: the revolutionaries were up against an Ottoman Army outnumbering them three-to-one. Undeterred, they rushed to their doom under the leadership of General Stevan Sinđelic. The general blew up a gunpowder warehouse, killing his entire unit, but also decimating the Turks. The surviving commander of the Ottoman army ordered a tower to be erected from the skulls of the fallen Serbs, so that it would forever serve as a warning to anyone who had it in mind to challenge the Empire. The Ottomans have long since passed into history, but the tower still stands on the road leading from Niš to Istanbul. Contrary to what the Turks had intended, it has become a monument to Serbian courage. Instead of being an admonition, it is a source of inspiration. "Serbia is about battles, wars, occupations, disasters", says Predrag. "At times, things didn't look all that promising, but we never gave up. This tower reminds us of that", he adds. He waves his hand to follow him. On the bench behind the chapel, glasses of freshly brewed coffee are waiting. Predrag smiles mischievously. ■

©ADOBE STOCK (3), ISTOCK

We founded Vilea Property Boutique, a premium real estate agency because we know that extraordinary properties require more. Every real estate is an individual, personal history that reflects your needs, dreams and demands - that is what we believe in.

„The value of luxury apartments is systematically growing. Analysts are optimistic about the real estate market in the premium segment. The value of these properties is to increase systematically, especially in large urban agglomerations and their vicinity. It is increasingly difficult to find an investment in an attractive location, with the highest standard of finish and high-class amenities. Customers and Investors evaluate the premium and luxury real estate market very positively, not only in terms of capital investment, but also as a new place to live. The priority of the Vilea agency is to connect people with unique properties from the premium segment. Our experience and presence on the market for nearly 10 years allows us to reach the best-selected and sought-after properties. We consciously built a boutique agency, we value quality more than quantity.

Our company is known for its individual attitude to each client and each real estate offer. We build a long-term relationships with our clients. We are personal advisers and trusted real estate agents." – summarizes Adrian Kołodziej.

Adrian Kołodziej

Founder of Vilea Property Boutique.
In the real estate business since 2003 when he began investing in luxury apartments in Warsaw.

Feel free to contact us, we will be happy to talk about your real estate. We offer assistance in the sale and rental of houses, villas and apartments. We provide services in particular for luxury properties for sale and rent. Check out our real estate offer and learn about our history.

F. Klimczaka 13 Str. and Piękna 11a Str., Warsaw
+48 22 401 13 18 | +48 602 206 111 | **www.vilea.pl**

Vilea
Property Boutique

NEED A PATH IN ECOMMERCE JUNGLE?

PL

Szybkie tempo zmian ekosystemów eCommerce, które z jednej strony muszą odpowiadać na lokalne potrzeby end-userów, zaspokajać interesy globalnych partnerów biznesowych, jak również dostarczać dane administratorom, wymuszają na ich twórcach dużą elastyczność.

Tworzone ścieżki muszą być przyjazne dla wszystkich grup docelowych od pierwszej linijki kodu, powinny w łatwy sposób poddawać się modyfikacjom i rozwijać wraz z globalizacją biznesów. Niezależenie czy ścieżka lub system tworzone są od podstaw, czy też będą bazowały na gotowych rozwiązaniach - główne założenie pozostaje takie samo. System, który powstanie w wyniku połączenia wielu ścieżek ma sprzedawać.

Budując swój eCommerce należy skupić się na biznesie – na oczekiwaniach jakie mamy wobec niego jako właściciele i jakie wyniki uznamy za sukces. Dobór technologii, ich łączenie, optymalizacje i tworzenie szyn programistycznych nie są zadaniami biznesu. W wyniku rozmów i warsztatów software house określa punkt startowy systemu, funkcjonalności, integracje, oraz plan działania, który należy zrealizować, aby osiągnąć cel biznesowy.

eCommerce na żądanie, złożony eShop czy też globalny system – każdy z nich wymaga zespołu projektowego oraz specjalistycznych umiejętności deweloperskich by osiągnąć sukces. Sposób, w jaki ścieżki będą tworzone (zlecenie kompleksowych działań odpowiedniej agencji, outsourcing siły deweloperskiej lub konsultacje biznesowe) w dużej mierze podyktowane są potrzebami samego biznesu, jednak jego wydajność również ma znaczenie. Tworzenie systemów eCommerce to wielopoziomowy proces – "dżungla", w której bez odpowiednio skalibrowanego zespołu i przewodnika łatwo zgubić odpowiednią drogę i kierunek, w którym chcieliśmy podążać.

createIT porusza się po tej eCommercowej dżungli od ponad 15 lat, z powodzeniem prostując ścieżki i wypracowując skuteczne rozwiązania dla nowych biznesów jak i tych największych, międzynarodowych firm, notowanych na giełdach.

createIT

Bartosz Borkowski
Co-founder/CSO
createit.com

ENG

The ever-changing landscape of eCommerce ecosystems, which have to respond to the local needs of end-users as well as those of global business partners while providing valuable data to administrators, requires a lot of flexibility from creators.

The paths that are created need to be friendly to all target groups starting with the first line of code. They should be easy to modify and able to develop with the progressing globalization of businesses. Regardless of whether a path or system is created from the ground up or if they are based on already existing solutions, the main assumption remains the same. The system that is formed as the result of combining multiple paths is supposed to sell.

When building your eCommerce, you should focus on the business – on the expectations you have as its owner, and on the results that you will consider a success. The selection of the right technologies, their integration, optimizations and programming sequences are not the focus of business tasks. As a result of talks and workshops, development agencies determine the starting point of the system, its functionalities and integrations, and determine the plan of action that has to be followed in order to achieve the business goal.

eCommerce on demand, a complex eShop or a global eCommerce system – they all require a project team and specialist developer skills to achieve success. The way the paths will be created (delegating the job to a one-stop agency, the outsourcing of developer workforce or business consulting) largely depends on the needs of the business itself, but the efficiency of the business is also important. The creation of eCommerce systems is a multi-layer process – a "jungle", where without a properly calibrated team and a guide, it is easy to get lost and choose the wrong way.

createIT has been navigating this eCommerce jungle for over 15 years, successfully clearing the paths and providing effective solutions for both new businesses as well as the largest international enterprises listed on stock exchanges.

European Funds Smart Growth
Republic of Poland
European Union European Regional Development Fund

Na drugim planie kościół Świętego Jana w mieście Kieś.
In the background: the Church of Saint John in the town of Cēsis.

Z DALA OD ZGIEŁKU

FAR FROM THE MADDING CROWD

tekst | by **PAULINA SOBONIAK**

Idylliczna kraina z lasami sosnowymi, białymi, szerokimi plażami nad Bałtykiem i błękitnymi jeziorami. Niewielkie miasteczka tętnią życiem kulturalnym i mają romantyczny, zabytkowy klimat. Witamy w **Łotwie.**

An idyllic land with pine forests, wide white sandy beaches on the Baltic, and blue lakes. The small towns here are teeming with cultural life and have a romantic, historic atmosphere. Welcome to **Latvia**.

CĒSIS

PL

W pierwszej kolejności w Łotwie warto odwiedzić stolicę, czyli Rygę, ale polecamy też wyprawę nieco dalej, na przykład do Kiesi, czyli jednego z najlepiej zachowanych średniowiecznych miast. Imponujący zamek, dostępny dla zwiedzających, to nie wszystko. Atrakcją jest też doskonale zachowane Stare Miasto. Jesteśmy w regionie, gdzie wzdłuż rzeki Gauja znajdziemy piaskowcowe klify, jaskinie, źródła i podziemne jeziora. Dwór Ungurmuiža, ostatni zachowany drewniany barokowy budynek na Łotwie, jest wręcz idealny na romantyczny spacer w baśniowej atmosferze. Niewielka Kieś może się też pochwalić żywą sceną kulturalną i kulinarną. Ponadto aż roi się tu od klimatycznych i stylowych hoteliков. Jeszcze całkiem niedawno były sanatoriami, gdzie przyjeżdżali łotewscy poeci i malarze, aby odzyskiwać siły i czerpać inspiracje z otoczenia.

GDZIE WARTO SIĘ ZGUBIĆ

Wybrzeże Morza Bałtyckiego, szerokie piaszczyste biało-złociste plaże, wydmy oraz lasy so-

U góry: Plaża w Lipawie.
Above: Sandy beach in Liepāja.

Obok: Jeśli na koncert muzyki klasycznej, to do centrum muzyczno-kulturalnego Vidzeme Concert Hall w Kiesi!
Opposite: If you want to enjoy a classical music concert, then the place to go is the Vidzeme concert hall in Cēsis.

ENG

It's worth directing your first steps towards the capital, Riga, but it is also worth venturing further afield, for example to Cēsis, which is one of Europe's best preserved medieval cities. The imposing castle, open to the public, is not its only attraction. There is also the perfectly preserved Old Town. We are in a region where sandstone cliffs, caves, springs and underground lakes spread along the Gauja River. Ungurmuiža Manor, the last remaining wooden baroque building in Latvia, is the perfect backdrop for a romantic stroll in a fairy-tale atmosphere. The small city town of Cēsis can also boast a lively cultural and culinary scene. In addition, it is full of atmospheric and stylish hotels. Until recently, they were sanatoriums, where Latvian poets and painters used to come to recharge their batteries and draw inspiration from the surrounding countryside.

WHERE IT'S WORTH GETTING LOST

The Baltic coast, with its wide, white and golden sandy beaches, dunes and pine forests. Apart from this idyllic landscape, Liepāja is associated with music,

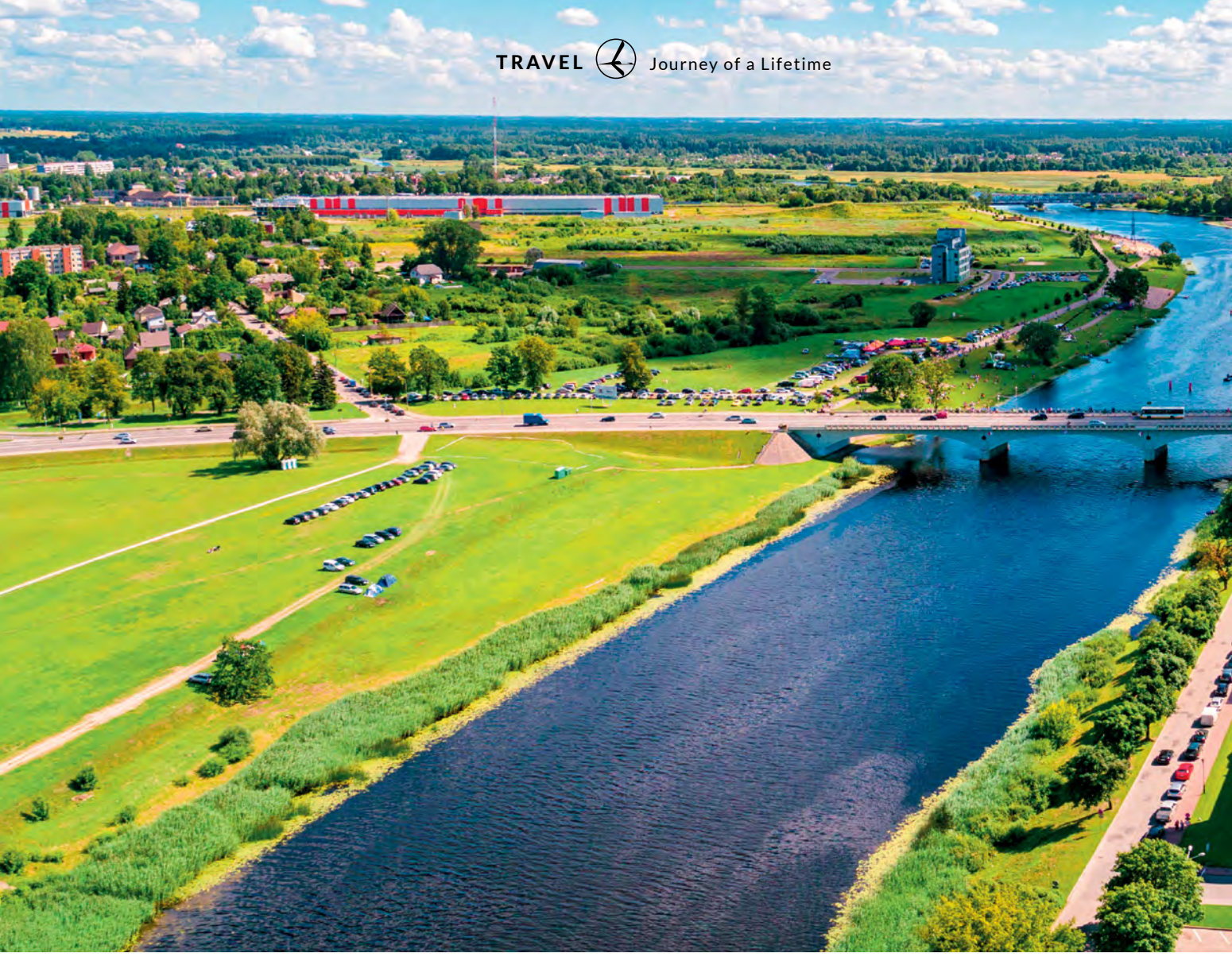

snowe. Poza tym idyllicznym pejzażem Lipawa kojarzy się z muzyką, tańcem i teatrem. Nie bez przyczyny w 2027 r. będzie Europejską Stolicą Kultury. To miasto, w którym bez obaw i z przyjemnością można się zgubić – jest bowiem przyjazne pieszym i rowerzystom. Oprócz natury urzekająca jest jego architektura: secesja, szwajcarskie domy i dużo czerwonej cegły. To wszystko można podziwiać z wieży katedry

Powyżej: Jeden z najważniejszych zabytków architektury na Łotwie, czyli XVIII-wieczny pałac w Jełgawie.
Above: One of the most important architectural monuments in Latvia, i.e. the 18th-century palace in Jelgava.

W 2027 r. Lipawa będzie Europejską Stolicą Kultury.

Liepaja has been chosen the European Capital of Culture for 2027.

dance and theatre. It should come as no surprise that it has been chosen as the European Capital of Culture for 2027. This is a city where you can get lost without fear and with pleasure - because it is friendly to pedestrians and cyclists. Not only is its nature captivating, its architecture is as well - Art Nouveau buildings, Swiss houses and a lot of red bricks. All this can be admired from the tower of the Holy Trinity Cathedral. Or you can go to Pape Park by the lake of the same name and dine in one of the pubs located in the buildings of the former printing house.

CLOSE TO NATURE

The pride of Jelgava is the magnificent Jelgava Palace. Designed by Italian architect, Francesco Rastrelli, it is the largest baroque building on the Baltic, and is picturesquely situated between the plains and the Lielupa River. The French royal family sought refuge here during the French Revolution. Today it is the seat of the Latvian

Świętej Trójcy albo udać się do parku Pape nad jeziorem o tej samej nazwie. A tam zjeść kolację w jednej z knajpek zaaranżowanych w budynkach dawnych drukarni.

BLISKO NATURY

Symbolem Jełgawy jest zaś okazały pałac Jełgawski zaprojektowany przez Włocha, Francesco Rastrellego. Ten największy barokowy obiekt nad Bałtykiem jest malowniczo położony między równinami i rzeką Lelupą. Kiedyś był schronieniem dla francuskiej rodziny królewskiej uciekającej przed rewolucją francuską. Dziś to siedziba Łotewskiego Uniwersytetu Nauk Przyrodniczych i Technologii, ale nie tylko – można też zwiedzać pałacowe wnętrza z przewodnikiem. Jełgawa to kolejne łotewskie miasteczko, w którym natura jest na wyciągnięcie ręki. Nawet spa-

Fragmenty zatopionych fortyfikacji na północnym wybrzeżu Lipawy.
Fragments of sunken fortifications on the northern coast of Liepaja.

Ruiny średniowiecznego zamku w Kiesi (na zdj. powyżej) są otwarte dla zwiedzających przez cały rok.

The ruins of the medieval castle in Cēsis (pictured above) are open to visitors all year round.

cerując miejską promenadą, można trafić na mały wodospad. Z kolei za wspomnianym pałacem ciągną się będące częścią Natury 2000 łąki zalewowe Lielupe. Spotkasz tu dzikie konie i mnóstwo gatunków ptaków. Na szczególną uwagę zasługuje też jełgawska scena kulinarna – to w tym regionie możesz się wybrać na wycieczkę po nowoczesnym browarze Viedi i fabryce Pupucki, gdzie wytwarzane są przekąski z bobu. W niemal każdej z 16 gmin powiatu jełgawskiego działają lokalni producenci wina i sera. Przy okazji warto też odwiedzić zabytkowe dwory, w których czekają atrakcje w stylu slow, chociażby relaks w kameralnym spa. ■

University of Life Sciences and Technology. You can also visit the palace interiors with a guide. Jelgava is another Latvian town where you can feel close to nature. Even while walking along the city promenade, you come across a small waterfall. The Lielupe floodplain meadows, part of Natura 2000, are just behind the palace. They're home to wild horses and lots of bird species. The Jelgava food scene deserves special attention - it is in this region that you can go on a tour of the modern Viedi brewery and the Pupuchi factory, where broad bean snacks are made. There are local wine and cheese producers in almost each of the 16 communes of the Jelgava poviat, and you can also visit historic mansions with slow-style attractions, such as intimate SPA resorts. ■

LOT Połączenia Connections
WAW–RIX–WAW
Więcej informacji na ■ More information on lot.com
lot.com

©ADOBE STOCK (4), KARLIS VOLKOVKIS, CESIS CONCERT HALL

NATIONAL DEVELOPMENT PLAN 2020
EUROPEAN UNION European Regional Development Fund
INVESTING IN YOUR FUTURE
MAGNETIC LATVIA | LATVIA.TRAVEL

ITAKA

OTO LATO 23

WWW.ITAKA.PL

WSZYSTKIEGO PO TROCHU

A LITTLE BIT OF EVERYTHING

tekst | by **MAGDALENA RUDZKA**

W dobie renesansu było jednym z najważniejszych miast Europy, dziś ponownie nim jest. **Monachium** to prawdziwy kalejdoskop możliwości, w którym każdy znajdzie coś dla siebie.

Munich, one of the most important cities in Europe, is making a comeback today. This city is a veritable kaleidoscope of possibilities. There is something here for everyone.

1

1. Charakterystyczne wieże miejskiej katedry mają 99 m wysokości.
The characteristic towers of the city's cathedral are 99 meters high.

2. Monachium ma swój własny gatunek lokalnych białych kiełbasek.
Munich has its own kind of local white sausage.

2

3

4

PL Chociaż kojarzy się z dynamiką gospodarczą dzisiejszych Niemiec, stolica Bawarii to nie tylko najnowsze technologie, skupisko instytucji finansowych i cała plejada instytucji naukowych, ale też tradycja oraz niezwykłe zabytki. Jednym z nich jest Residenz – największy miejski pałac na świecie, niegdysiejsza siedziba władców Bawarii. Dodając do tego jeden z największych hubów lotniczych na świecie, bliskość Alp i wysoką jakość życia, Monachium jawi się jako miasto bliskie ideału, w którym nie sposób się nudzić ani na krótkiej wizycie, ani mieszkając w nim na stałe.

ENG Although it is associated with the dynamic economics of Germany, the capital of Bavaria is not only a hotbed of the latest technologies, a cluster of financial institutions, and a whole galaxy of scientific institutions; it is a bastion of tradition and unusual heritage buildings. One such – Residenz – is the former seat of the Bavarian monarchy. This is the world's largest city palace. Add to that one of the largest air hubs in the world, the proximity of the Alps, and a high quality of life, Munich appears to be near perfect. Whether you're just taking a city break or living here permanently, boredom is not an option.

3. Ogromny ogród Angielski w sercu miasta założono w 1789 r.
The huge English garden in the heart of the city was established in 1789.

4. Marienplatz, czyli centralny miejski plac z najważniejszymi budynkami, m.in. ratuszem.
Marienplatz, the central city square with the most important buildings, e.g. the Town Hall.

1

1. BMW Welt to futurystyczny budynek z ekspozycją poświęconą historii i teraźniejszości marki.
BMW Welt is a futuristic building with an exhibition dedicated to the history and present of the brand.

2

2. Bawarczycy celebrują swoją tradycyjną kulturę na imprezach i festiwalach, nie tylko w Monachium.
Bavarians celebrate their traditional culture at parties and festivals, not just in Munich.

3

3. Kultowy BMW 2002 Tii z 1973 r. na wystawie w Muzeum BMW.
The iconic BMW 2002 Tii from 1973 at the BMW Museum.

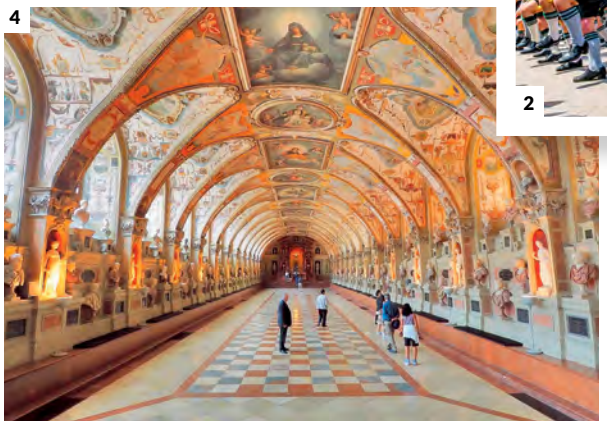

4

4. Renesansowa sala Antiquarium w pałacu Residenz.
The Renaissance Antiquarium in the Residenz palace.

Warto pamiętać, że to także miasto sztuki, przede wszystkim muzyki. To w Monachium swoje premiery miało wiele utworów W.A. Mozarta czy Richarda Wagnera, w mieście tworzyli też Carl Orff i Richard Strauss. Jeszcze bardziej interesujące są nowsze muzyczne dzieje miasta, bo to tu rodziła się muzyka elektroniczna, a wcześniej eksperymentalny Krautrock. W Musicland Studios nagrywali m.in. Rolling Stonesi, Led Zeppelin, a mieszkały i tworzyły tu tak zaskakujące postaci sceny muzycznej jak Donna Summer i Giorgio Moroder.
Nie sposób pominąć jeszcze jednego miejskiego bogactwa, czyli piwa. Z sześcioma wielkimi historycznymi browarami, których nazwy znane są daleko poza granicami Niemiec (np. Paulaner), oraz największym świętem piwa na świecie, czyli Oktoberfest, Monachium jest jedną ze światowych stolic tego trunku. Przepisy dotyczące czystości produkowanych tu piw mają ponad 500 lat i wciąż obowiązują. W mieście działa też ok. 60 piwnych ogródków, nie licząc oczywiście lokali je serwujących. ■

It is worth remembering that Munich is also a city of art, especially music. It was in Munich that many works by W.A. Mozart and Richard Wagner had their premieres. Carl Orff and Richard Strauss also created here. The newer musical history of the city is even more interesting, because it is here that electronic music was born, and before that, the experimental Krautrock. The Rolling Stones and Led Zeppelin, among other bands, recorded at Musicland Studios. And such extraordinary figures of the musical scene as Donna Summer and Giorgio Moroder not only created, but also lived here.
It is impossible to ignore one more attribute of the city - the beer. Six great historic breweries, the names of which are known far beyond the borders of Germany (e.g. Paulaner), and the largest beer festival in the world (Oktoberfest), make Munich one of the world's beer capitals. The regulations regarding the purity of the beer produced here are over 500 years old and still apply. There are around 60 beer gardens in the city, not including all the other gastronomic places that serve it. ■

POLISH AIRLINES LOT
A STAR ALLIANCE MEMBER
Połączenia
Connections
WAW–MUN–WAW
Więcej informacji na
More information on
lot.com
lot.com

© SHUTTERSTOCK (3), A.STRAUSS, P.ZOELLER, C.BLACK/LOOK PHOTOS, ADOBE STOCK, ISTOCK

Ukryte Piękno

YUNIVERSAL PODLASKI
DEVELOPER MIESZKAŃ

NOWA STREFA KOMFORTU

w centrum Białegostoku

ul. Artyleryjska

85 747 30 30

yp.com.pl

NOVE RYDZEWO
APARTAMENTY NA MAZURACH

ZAINWESTUJ ZARABIAJ

TWÓJ DOM
TWOJA INWESTYCJA
NA AKACJOWEJ

+48 662 41 41 60

WWW.NOVERYDZEWO.PL

↑ PODZIEMNY OLKUSZ
UNDERGROUND OLKUSZ

Dwie nowoczesne ekspozycje „Podziemny Olkusz" znajdują się w oryginalnych, zabytkowych wnętrzach. Pierwszą można zobaczyć pod olkuskim rynkiem, w gotyckich piwnicach ratusza z XIV w. Wystawa w niezwykły sposób przedstawia historię Olkusza.
Druga podziemna ekspozycja w piwnicach dawnego Kwartału Królewskiego w ciekawy sposób przedstawia górnicze i hutnicze tradycje Olkusza, a także mennicy, jaka działała w tym miejscu na przełomie XVI i XVII wieku. W obiekcie znajduje się sklepik z pamiątkami i rękodziełem, sale konferencyjne i pokoje gościnne oraz restauracja.
Two modern exhibitions "Underground Olkusz" are located in the original, historic interiors. The first one can be seen under the Olkusz market square, in the Gothic cellars of the 14th-century Town Hall. The exhibition presents the history of Olkusz in an unusual way.
The second underground exhibition, in the basement of the former Royal Quarter, presents the mining and metallurgical traditions of Olkusz, as well as the history of the mint that operated here at the turn of the 17th century, in an innovative manner. The facility has a souvenir and handicraft shop, conference and guest rooms, and a restaurant.
podziemnyolkusz.pl

POLSKA ORGANIZACJA TURYSTYCZNA...

THE POLISH TOURISM ORGANIZATION...

...od wielu lat realizuje konkurs na Najlepszy Produkt Turystyczny.
Jego celem jest podnoszenie jakości i konkurencyjności oferty turystycznej Polski.
Certyfikaty Polskiej Organizacji Turystycznej to najważniejsza nagroda w branży.
Stanowi ona rekomendację i gwarancję usług na najwyższym poziomie.

...has been organizing a competition for the Best Tourist Product for many years.
Its purpose is to improve quality and the competitiveness of Poland's tourist offer.
Certificates of the Polish Tourism Organization are the most important award in the industry. It is a recommendation and guarantee of services at the highest level.

certyfikaty.polska.travel

↑ TYKOCIN
TYKOCIN

Blisko 600-letnie miasto Tykocin jest jednym z najstarszych i najpiękniejszych zespołów urbanistycznych historycznego Podlasia. Miasto posiada szlak architektury drewnianej i leży na szlaku rowerowym Green Velo. Wśród lokalnych atrakcji są też odbudowywany zamek, Kiermusy i Muzeum Oręża Polskiego oraz jedyna w Polsce Europejska Wieś Bociania – Pentowo.
Tykocin is going on 600 years old, making it one of the oldest and most beautiful urban complexes of historical Podlasie. The city has a wooden architecture trail and lies on the Green Velo bike trail. Local attractions include the reconstructed castle in Kiermusy, the Museum of Polish Arms, and the only European Stork Village in Poland - Pentowo.
umtykocin.pl

→ ŻYWE MUZEUM OBWARZANKA
INTERACTIVE MUSEUM OF OBWARZANEK
Żywe Muzeum Obwarzanka to stosunkowo nowe miejsce na mapie Krakowa, którego misją jest interaktywne przedstawienie ponad 600-letniej historii, tradycji i procesu produkcji obwarzanka krakowskiego. Odwiedzający muzeum goście, uczestnicząc w „warsztatach obwarzankowych" mają możliwość poznania najsmaczniejszego symbolu Krakowa.
The Museum of Obwarzanek is a relatively new place in Krakow, whose mission is to present in an interactive way over 600 years of history, tradition, and the production process of obwarzanek krakowski. The museum guests have the opportunity to get to know obwarzanek, the tastiest symbol of Krakow, while participating in the "obwarzanek workshop"
muzeumobwarzanka.com

© M.P.

← TWIERDZA MODLIN
MODLIN FORTRESS
Twierdza Modlin jest największą europejską twierdzą, z którą na przestrzeni lat miały kontakt miliony żołnierzy różnych narodowości. Położenie w centralnej Polsce w bezpośrednim sąsiedztwie trzech rzek (Wkry, Narwi i Wisły), Kampinoskiego Parku Narodowego i Jeziora Zegrzyńskiego, czynią to miejsce idealnym do aktywnego wypoczynku.
Modlin Fortress is one of the largest in Poland. Over the years, millions of soldiers of various nationalities have been quartered here. Its location in central Poland, in the immediate vicinity of three rivers (Wkra, Narew and Vistula), Kampinos National Park and Lake Zegrzynskie, make it an ideal place for active recreation.
twierdzamodlin.com

← ROGALOWE MUZEUM POZNANIA
POZNAN CROISSANT MUSEUM
Rogalowie Muzeum Poznania to miejsce, gdzie w można poznać tajniki wypieku oraz historię najbardziej cenionego wielkopolskiego produktu regionalnego – rogala świętomarcińskiego. Placówka mieści się na Starym Rynku, m.in. w zabytkowej, najlepiej zachowanej, 500-letniej kamienicy, z oryginalnym renesansowym wystrojem. Wizyta w Rogalowym Muzeum odbywa się w formie godzinnych sesji prowadzonych na żywo dla zgromadzonej widowni. Narracja toczy się wokół przygotowania rogala świętomarcińskiego, który jest pretekstem do opowieści o poznańskiej historii, tradycjach i współczesności.
The Poznan Museum will show you the secrets of baking and the history of Wielkopolska's most valued regional product - the St Martin Croissant. The facility is located in the Old Market Square, in a historic, 500-year-old tenement house with its original renaissance décor preserved intact. A visit to the Croissant Museum is a one-hour session conducted live. The narrative revolves around the preparation of the St. Martin's Croissant, which is a prelude to the stories about the history of Poznan - its traditions and its present.
rogalowemuzeum.pl

↓ MUZEUM PAPIERNICTWA W DUSZNIKACH-ZDROJU
THE MUSEUM OF PAPERMAKING IN DUSZNIKI-ZDROJ
Jedyne miejsce, gdzie w oryginalnej hali produkcyjnej, możemy być świadkami procesu powstawania ręcznie czerpanego papieru, produkowanego z zachowaniem tradycji, wywodzących się ze średniowiecznych Włoch. Budynek młyna papierniczego posiada niezwykłe walory architektoniczne, czym wyróżnia się na tle innych papierni europejskich.
This is the only place in Poland where you can watch paper being made by hand in the original production hall. The traditions on display here originated in Italy in the middle ages. The paper mill has extraordinary architectural values, which set it apart from other European paper mills.
muzeumpapiernictwa.pl

CZY WIESZ, ŻE...
Did you know that...

tekst | by **MARIANNA KUCHARSKA**

...z **Krakowa** pochodzą słynne nowojorskie bajgle? A obiło ci się o uszy, że miasto ma największy średniowieczny rynek w Europie i co roku odbywa się tu marsz jamników z całego świata? Zanim wylądujecie w stolicy Małopolski, warto co nieco o niej wiedzieć.

The famous New York bagels come from **Krakow**? The city also boasts the largest medieval market square in Europe, and it's here that a march of dachshunds from all over the world takes place every year. Before you visit the capital of Malopolska, it's worth to know a little something about it.

WIELKA PIĄTKA
THE GREAT FIVE

01

Kraków ma aż pięć kopców – to absolutny rekord w Polsce. Najsłynniejszy jest Kościuszki, najstarsze są kopce Krakusa i Wandy, największy – Piłsudskiego, zaś najmłodszy – Jana Pawła II.

Krakow has as many as five mounds – this is an absolute record in Poland. The most famous is the Kosciuszko mound, the oldest ones are the mounds of Krakus and Wanda, the largest – Piłsudski – and the youngest – John Paul II.

02

WIELKI NA 4 HA
4-HA BIG

Średniowieczny Rynek Główny jest największym placem tego typu w Europie.
The Medieval Main Square is the largest square of its type in Europe.

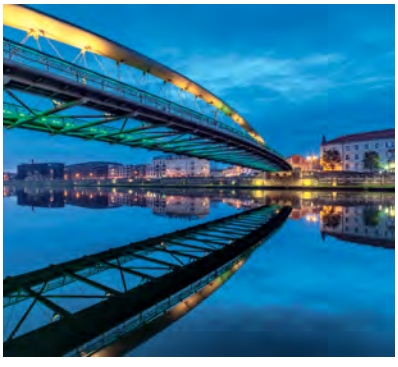

03

KŁADKA BERNATKA
BERNATEK FOOTBRIDGE

Powstała w 2010 r., waży ponad 700 ton i łączy Kazimierz z Podgórzem. Zakochani przypinają do niej kłódki.
Established in 2010, it weighs over 700 tonnes and connects Kazimierz with Podgorze. Lovers hang padlocks on it.

04

POMNIK ODDANIA
THE MONUMENT OF LOYALTY

Rzeźba Bronisława Chromego na bulwarze Czerwieńskim przedstawia psa Dżoka, który przez rok czekał na swojego zmarłego pana. Dziś jest symbolem psiej wierności.
The sculpture by Bronisław Chromy on Czerwienski Blvd depicts a dog named Dżok, which waited for his deceased master for a year. It has become a symbol of canine loyalty.

05

MIASTO MISTRZÓW
THE CITY OF MASTERS

Tadeusz Peiper (poeta), Ewa Lipska (poetka), Leon Kruczkowski (pisarz), Helena Rubinstein (bizneswoman), Bronisław Malinowski (antropolog) czy Gustaw Holoubek (aktor) to tylko kilkoro spośród długiej listy wielkich osobowości, które przyszły na świat w Krakowie. Honorowymi obywatelami są zaś m.in. Sławomir Mrożek, Czesław Miłosz, Wisława Szymborska i Margaret Thatcher.
Tadeusz Peiper (poet), Ewa Lipska (poet), Leon Kruczkowski (writer), Helena Rubinstein (businesswoman), Bronisław Malinowski (anthropologist), and Gustaw Holoubek (actor) are just a few names on the long list of great personalities born in Krakow. The city's honorary citizens includes Sławomir Mrożek, Czesław Miłosz, Wisława Szymborska and Margaret Thatcher.

Zespół Starego Miasta w Krakowie został wpisany na listę UNESCO w 1978 r.

The Krakow Old Town was declared a UNESCO World Heritage Site in 1978.

06

ZADUSZKI JAZZOWE
ALL SOULS' DAY JAZZ MEETING

To najstarszy w Europie festiwal jazzowy. Odbywa się cyklicznie od 1954 r. Podczas tegorocznej odsłony (26–29.10) ze scen usłyszymy m.in.: zdobywczynię Grammy Judith Hill oraz Ewę Bem, Stanisława Soykę i Leszka Możdżera.
This event has been held periodically since 1954, making it the oldest jazz festival in Europe. This year's edition features Grammy winner Judith Hill, as well as Ewa Bem, Stanisław Soyka, Leszek Możdżer, and others.

Kraków był stolicą Polski w latach 1038–1596.

Krakow was the capital of Poland in 1038–1596.

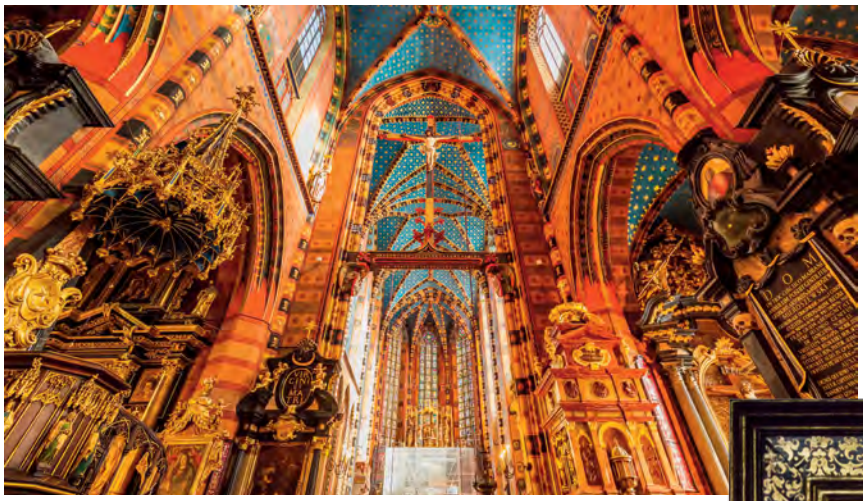

07

DAMA Z GRONOSTAJEM
LADY WITH AN ERMINE

Słynna dama sportretowana przez Leonarda da Vinci w 1489 r. ma własną salę w Muzeum Książąt Czartoryskich. To jedyne dzieło tego renesansowego artysty w Polsce. W 2011 r. obraz ubezpieczono na kwotę 300 mln euro.
The famous lady portrayed by Leonardo da Vinci in 1489 is on display in the Princes Czartoryski Museum. It is the only work of this Renaissance artist in Poland. In 2011, the painting was insured for EUR 300 million.

08

SKRZYŻOWANIE KULTUR
THE CROSSING OF CULTURES

W wielokulturowym Krakowie znajdziemy aż 360 kościołów różnych wyznań. Do najstarszych należy kościół św. Wojciecha z XII w. Na zdj. wnętrze gotyckiej bazyliki Mariackiej, w której można zobaczyć rzeźbiony Ołtarz Wita Stwosza.
Multicultural Krakow boasts as many as 360 churches of various denominations. One of the oldest is St. Wojciech's, which dates from the 12th century. Photo: The interior of St. Mary's Basilica with the Altarpiece by Veit Stoss.

09

UNIWERSYTET JAGIELLOŃSKI
THE JAGIELLONIAN UNIVERSITY

Założony w 1364 r. z inicjatywy króla Kazimierza Wielkiego jest najstarszą uczelnią w Polsce. Pierwsze kobiety podjęły tu studia w 1894 r.
Founded in 1364 on the initiative of King Casimir the Great, it is the oldest university in Poland. The first women studied here in 1894.

10 Z KRAKOWA DO NYC
FROM KRAKOW TO NYC

Słynny nowojorski bajgiel wypiekany od XVII w. pochodzi z Krakowa. Na początku ubiegłego wieku emigranci żydowscy przenieśli go na Manhattan.
The famous New York bagel, baked since the 17th century, originally came from Krakow. At the beginning of the last century, Jewish emigrants brought it to Manhattan, according to the Jewish Community in Krakow.

11 W TONACJI F-DUR
IN F-MAJOR

Wybrzmiewa od 1838 r. (początkowo w południe, dziś co godzinę) i jest grany na trąbce w wieży bazyliki Mariackiej. Hejnał to jeden z symboli Krakowa.
It's been played since 1838 (initially at noon, today every hour). The trumpet, which call is one of the symbols of Krakow, can be heard from the tower of St. Mary's Basilica.

12 KOMU BIJE?
FOR WHOM THE BELL TOLLS

Ma już 500 lat. 9 lipca 1521 r. w asyście króla Zygmunta Starego dzwon noszący dziś imię władcy zawisł na wieży na Wawelu. Jest największy w Polsce.
It's already 500 years old. On 9 July 1521, in the presence of King Zygmunt the Old, the bell that now bears his name was hung on the tower at Wawel. It is the largest bell in Poland.

13 Z WIZYTĄ U NIETOPERZY
VISITING THE BATS

Jeśli zmęczyło was miasto, odpoczniecie w Ojcowskim Parku Narodowym (16 km od Krakowa). Co ciekawe, w tutejszych jaskiniach (Łokietka, Ciemna, Zbójecka, Sąspowska) żyje blisko 17 gatunków nietoperzy. Na zdj. XIV-wieczny zamek Pieskowa Skała znajdujący się na terenie parku.
(16 km from Krakow). In the limestone rocks located in the park, there are numerous karst formations, caves (Łokietka, Ciemna, Zbojecka, Sąspowska) and rocks with unusual shapes and names: Maczuga Herculesa, Igła Deotymy, and Brama Krakowska. Nearly 17 species of bats live in the local caves. Photo: The 14th-century Pieskowa Skała Castle located in the park.

Krakowskie Błonia (48 ha) są jedną z największych w Europie łąk w środku miasta.

Krakowskie Błonia, which covers 48-ha, is one of the largest central city meadows in Europe.

14 UWAGA! OGIEŃ BE AWARE! FIRE

Pomnik Smoka Wawelskiego z brązu dłuta Bronisława Chromego skończył w tym roku 50 lat. Znajdziecie go obok wejścia do Smoczej Jamy, czyli jaskini kresowej.
The Wawel Dragon Monument by Bronisław Chromy turned 50 this year. You will find it next to the entrance to the Dragon's Den, which is a karst cave.

JBL
by HARMAN

pl.jbl.com

Słuchawki prawdziwie bezprzewodowe

REFLECTAERO TWS

JBL Reflect Aero TWS – stworzone do ruchu, dopasowane do użytkownika

Technologia POWERFINS to lepsze dopasowanie owalnych fonowodów Oval Tubes™. True Adaptive Noise Cancelling pozwala skupić się na celach, a Smart Ambient zachować czujność względem otoczenia. Do 24 godz. pracy (8 godz. pracy słuchawek i 16 godz. zapasu w etui ładującym). Funkcja szybkiego ładowania (15 min = 4 h). IP68 – ochrona przed pyłem i wodą. Aplikacja My JBL Headphones.

TUNE 230NC TWS

JBL Tune 230 NC TWS – aktywna redukcja hałasu z funkcją Smart Ambient

Prawdziwie bezprzewodowe słuchawki z funkcją redukcji hałasu i Smart Ambient. Brzmienie JBL Pure Bass, 4 mikrofony, do 40 godz. pracy (10 godz. pracy słuchawek i 30 godz. zapasu w etui ładującym). Odporność na zachlapanie i pot (IPX4), komfortowe dopasowanie, aplikacja JBL Headphones.

LIVE PRO 2 TWS

JBL Live Pro 2 TWS – więcej muzyki, mniej hałasu

Technologia True Adaptive Noise Cancelling automatycznie dostosowuje się do otoczenia, eliminując rozpraszające dźwięki, a Smart Ambient pozwala skupić się na otoczeniu bez zdejmowania słuchawek. Do 40 godz. pracy (10 godz. pracy słuchawek i 30 godz. zapasu w etui ładującym). Szybkie ładowanie (15 min = 4 h) oraz bezprzewodowe ładowanie Qi. IPX5 – wodoodporność i odporność na pot. Aplikacja My JBL Headphones. Połączenie wielopunktowe i doskonałe rozmowy telefoniczne.

15 KRZYWA WIEŻA
THE LEANING TOWER

Gotycka wieża ratuszowa na Rynku Głównym zbudowana początku XV w. jest odchylona od pionu o 55 cm. Na jej wierzchołek prowadzi 175 stopni. W wieży odbywają się m.in. zajęcia z jogi.
The Gothic Town Hall Tower in the Main Market Square, built at the beginning of the 15th century, deviates from the vertical by 55 cm. 175 steps lead to its top. Yoga classes and other events are held in the tower.

Najlepsze zapiekanki można zjeść przy tzw. Okrąglaku na Kazimierzu.

The best grilled-cheese baguettes can be eaten at the "Okraglak" in Kazimierz.

16 Z MIŁOŚCI DO TEATRU
OUT OF LOVE FOR THE THEATRE

Dziś pełni funkcję muzeum, archiwum, galerii i ośrodka badań. Została założona w 1980 r. z inicjatywy Tadeusza Kantora jako żywe archiwum jego Teatru Cricot 2. W Cricotece przechowuje się, prezentuje oraz dba o kolekcję dzieł teatralnych ze spektakli jej wybitnego twórcy. Znajdziecie ją w budynku dawnej elektrowni podgórskiej.
Today it serves as a museum, an archive, a gallery and a research centre. It was founded in 1980 on the initiative of Tadeusz Kantor as a living archive of his Cricot 2 Theatre. Cricoteka stores, presents and takes care of a collection of theatrical works from its creator's plays. It is housed in the former Podgorze power plant.

17 MARSZ JAMNIKÓW
THE MARCH OF DACHSHUNDS

Od 1994 r. we wrześniu przez miasto dumnie paradują... jamniki przebrane w stroje lekarzy, pilotów, a nawet rycerzy. Czworonogi przyjeżdżają z całego świata.
Dachshunds dressed as doctors, pilots, and even knights have been proudly parading through the city every September since 1994. The four-legged pets come here from all over the world.

18 Z GWIAZDKĄ
WITH A MICHELIN STAR

***Moja kuchnia przekracza granice, przywołuje wspomnienia i odkrywa smaki z dzieciństwa* – mówi Przemysław Klima, który szefuje kuchni w restauracji Bottiglieria 1881 wyróżnionej gwiazdką Michelina.**
"My cuisine crosses borders, and brings back memories and childhood flavours", says Przemysław Klima, who runs the Bottiglieria 1881 Restaurant, awarded a Michelin star.

19 ŁĄCZY POKOLENIA
CONNECTING THE GENERATIONS

Występowała tu m.in. Helena Modrzejewska, dziś patronka sceny, a reżyserowali Andrzej Wajda, Konrad Swinarski, Krzysztof Kieślowski czy Grzegorz Jarzyna. Założony w 1781 r. Narodowy Stary Teatr jest drugim, po Teatrze Narodowym w Warszawie, najstarszym teatrem w Polsce.
Helena Modrzejewska used to perform here. She is now the patron. Directors who have worked here include: Andrzej Wajda, Konrad Swinarski, Krzysztof Kieslowski and Grzegorz Jarzyna. Established in 1781, the Helena Modrzejewska National Stary Theatre is the second oldest theatre in Poland, after the National Theatre in Warsaw.

© GRZESIEK MART/CRICOTEKA, NARODOWY TEATR STARY IM. HELEN MODRZEJEWSKIEJ, BOTTIGLIERA1881, JACEK ŁABĘDZKI, ADOBE STOCK (9), SHUTTERSTOCK (3), ISTOCK

Kopalnia Soli „Wieliczka”

The “Wieliczka” Salt Mine

Niezapomniana wycieczka rodzinna

An unforgettable family adventure

www.kopalnia.pl www.wieliczka-saltmine.com

25 LAT BANKOWOŚCI PRYWATNEJ

„O rozwoju bankowości prywatnej Banku Pekao S.A.
opowiada Katarzyna Tomaszewska, dyrektor Departamentu Bankowości
Prywatnej i Usług Maklerskich w Banku Pekao S.A.

Bankowość Prywatna Banku Pekao S.A. z impetem wkracza w kolejne ćwierćwiecze współpracy z klientami. Nowy, cyfrowy rozdział opiera się na starych, sprawdzonych zasadach – po pierwsze – zaufanie klienta, po drugie – rozwiązania optymalizujące zarządzanie aktywami. Wykorzystanie kanałów zdalnych, jak platforma wealth management, umożliwia klientom bezpieczną realizację potrzeb z każdego zakątka na świecie. Jednak zawsze w oparciu o unikalną relację ze swoim bankierem.

Bazą jest otwarta architektura – dostęp do polskich i zagranicznych towarzystw funduszy inwestycyjnych za pośrednictwem Biura Maklerskiego oraz usługa doradztwa inwestycyjnego. O korzyściach oferty przekonywali się klienci w czasie pandemicznych zawirowań, gdzie zarówno zdalna obsługa, jak i szerokość oferty umożliwiały znalezienie odpowiednich rozwiązań dla bardzo różnych potrzeb tej wymagającej grupy.

– Klienci bankowości prywatnej nie są środowiskiem homogenicznym, ale jest wiele aspektów wspólnych – ich dostrzeżenie i znalezienie formy wsparcia jest od lat naszym priorytetem – mówi Katarzyna Tomaszewska, dyrektor Departamentu Bankowości Prywatnej i Usług Maklerskich w Banku Pekao S.A. – Dlatego obecnie skupiamy się na sukcesji, mając świadomość, że jest to temat, który dotyczy znacznej części klientów posiadających firmy rodzinne i stojących przed decyzją w zakresie transferu międzypokoleniowego. Temat przekazywania majątku jest niezwykle trudny i wieloaspektowy, wiąże się nie tylko ze sprawami prawnymi i majątkowymi, a także moralno-społecznymi, dlatego profesjonalne wsparcie udzielane przez eksperta łączącego wiedzę finansową, prawną oraz umiejętności mediacyjne to jest obszar, na którym się skupiamy i wyposażamy w stosowaną wiedzę bankierów - dodaje.

Przyglądamy się nowym technologiom, jak np. blockchain i wykorzystujemy je w czasem nieoczywisty sposób – jak choćby tokeny NFT.

Nieocenionym źródłem inspiracji są spotkania z klientami – codzienne, biznesowe, a także relacyjne, mniej formalne, kiedy zapraszamy na mecz polskiej reprezentacji, turniej tenisa albo żeglowanie po Bałtyku i dzielimy się sportowymi emocjami.

Nowoczesność dotyka nie tylko rozwiązań produktowych, ale także miejsc spotkań z klientami – już wkrótce przestrzeń ta będzie bardziej przyjazna i dostosowana do sposobu obsługi. Jesteśmy przekonani, że znajdzie uznanie wśród naszych gości.

Rok jubileuszowy jest przejściem z tradycji do nowoczesności - stabilna baza oraz szeroka oferta produktowa, a także trwałe relacje z klientami w połączeniu z innowacyjnymi rozwiązaniami pozwalają nam rozwijać skrzydła w świecie cyfrowym. Liczymy, że takie podejście przyczyni się do zainteresowania współpracą z bankiem młodych inwestorów.

Dostrzeżenie klientów bankowości prywatnej oraz znalezienie formy ich wsparcia jest od lat naszym priorytetem.

Bank Pekao
Bankowość Prywatna

OD DEKAD ZDOBYWAMY NAGRODY.

TA NAJWAŻNIEJSZA TO TWOJE **ZAUFANIE**.

BANKOWOŚCI PRYWATNEJ
BANKU PEKAO S.A.

Od ponad 25 lat doskonalimy się w zarządzaniu finansami naszych klientów. Nieustannie proponujemy najbardziej nowoczesne rozwiązania, które zawsze dostosowujemy do sytuacji i dynamicznie zmieniających się potrzeb. Dziękujemy, że jesteś z nami.

BEST PRIVATE BANK AWARD 2021
GLOBAL FINANCE

NAJWYŻSZA JAKOŚĆ
QI
QUALITY INTERNATIONAL
2021

5 gwiazdek Forbes

TO MUZYKA MNIE WYBRAŁA

MUSIC CHOSE ME

tekst | by **AGNIESZKA MICHALAK**

Jest jednym z najważniejszych muzyków jazzowych w Polsce, ma na koncie ponad 100 płyt i wiele nagród. Z **Leszkiem Możdżerem** rozmawiamy o preparacjach fortepianu, wyobrażaniu sobie dźwięków i gotowaniu spaghetti.

He is one of the most important jazz musicians in Poland, with over 100 albums and numerous awards. We are talking with **Leszek Możdżer** about piano preparations, cooking spaghetti and about imagining sounds.

PL

Porozmawiajmy o Szopenie.

Proszę bardzo. Zawsze wzrusza mnie jego muzyka. Wypracowane przez niego połączenia akordów wywołują u mnie ciarki.

W polskich kinach grany jest właśnie dokument *Chopin. Nie boję się ciemności*, w którym opowiada Pan o pasji do jego muzyki.

Jestem jednym z narratorów, który próbuje raczej dowieść, że muzyka ma terapeutyczną wartość. Ale muzyka jest terapeutyczna nie dla każdego i nie zawsze, to wszystko zależy od konkretnego człowieka.

Dlatego kiedy gra Pan dla siebie, gra właśnie Szopena?

Był wybitnym pianistą, który świetnie rozumiał budowę dłoni. Wiedział, jak działa każdy mięsień, jego kompozycje powstawały na klawiaturze i dzięki temu są doskonałą gimnastyką dla dłoni. Wykonywanie jego poleceń powoduje, że w moje dłonie – jakkolwiek to brzmi – wstępuje życie. Jego muzyka to joga dla dłoni. A pełne skomunikowanie się ze swoimi dłońmi, czyli najważniejszymi narzędziami pianisty, to największe wyzwanie i przyjemność. Swoisty powrót do samego siebie.

Jest Pan dziś jednym z najważniejszych muzyków jazzowych w Polsce. Ma na koncie ponad sto płyt i projektów muzycznych, cały szereg nagród, grał z wielkimi światowymi nazwiskami – Zbigniewem Namysłowskim, Patem Methenym, Lesterem Bowiem, Davidem Gilmourem, Marcusem Millerem. Potrafi Pan dziś wskazać najważniejsze spotkanie?

Chyba nie potrafię. Każdy z setek ludzi, z którymi się zetknąłem, dołożył fragment siebie do tego, kim jestem. Z tych spotkań stworzyłem destylat, który cały czas wytwarza się wewnątrz mnie i buduje moje przekonania, umiejętności, kierunki, którymi podążam. Jednak najważniejsze były chyba te pierwsze zderzenia, czyli granie z Tymonem Tymańskim, Zbyszkiem Namysłowskim i współpraca ze Zbigniewem Preisnerem.

Ten ostatni ponoć nauczył też Pana odpowiednio gotować spaghetti?

(*śmiech*) to prawda. Ważna sztuka, dzięki której zjednałem sobie niejedną osobę. Dobrze ugotowany makaron może zmienić życie.

Tymański, Namysłowski, Preisner – trzy skrajane osobowości…

Właśnie, poruszali się też w nieco innych obszarach muzycznych. Dziś już wiem, że pewną wiedzę chłonąłem od nich nieświadomie. Mowa ciała, gesty, spojrzenia, to w jaki sposób zwracali się do ludzi, rozmawiali przez telefon, czy następstwo nut, pauz, wrażliwość na dźwięki

ENG

Let's talk about Chopin.

With pleasure.... I've always been moved by his music. Those chord progressions he created give me goosebumps.

The documentary *Chopin. I am not Afraid of Darkness* is now showing in Polish cinemas. In the film, you talk about your passion for his music.

Actually, I'm one of the narrators who tries to prove that music has therapeutic value. There are two other pianists in the film, who try to do likewise. But music isn't always therapeutic, certainly not for everyone, and not all the time. It all depends on the person.

Is that why you play Chopin when you play for yourself?

Chopin was an outstanding pianist who perfectly understood the structure of the hand. He knew how each muscle worked. As his compositions were created on the keyboard, they are an excellent workout for the hand. When I follow his commands – however strange it may sound - life enters my hands . His music is like yoga for the hands. Communicating with the hands, which are a pianist's most important tools, is the greatest challenge and pleasure. A kind of return to oneself.

You are one of Poland's major jazz musicians. You have made more than a hundred albums and music projects, you've won a whole range of awards, played with great international names – Zbigniew Namysłowski, Pat Metheny, Lester Bowie, David Gilmour, Marcus Miller. Can you say what your most momentous encounter has been so far?

I don't think I can. Each of the hundreds of people I've come into contact with has added a piece of themselves to who I am. From these meetings, I've created a distillate that is constantly being produced inside me and building the beliefs, skills, and directions that I follow. However, the most important were probably the first encounters, i.e. playing with Tymon Tymański, Zbyszek Namysłowski and working with Zbigniew Preisner.

Rumor has it that the latter also taught you how to cook spaghetti properly?

(Laughs) It's true. An important art, thanks to which I've won over more than one person. Well-cooked pasta can change your life.

Tymański, Namysłowski, Preisner – three totally different personalities…

True. They also moved around slightly different musical areas. I now know that I absorbed some knowledge from them unconsciously. Body language, gestures, looks, how they addressed people, talked on the phone, or the sequence of notes, pauses, sensitivity to sounds - it all mattered. Each of them taught me how to compose music, put a band together, record albums, and give concerts. These were both technical and metaphysical issues. They gave me the opportunity to witness – step by step – they process by which,

– wszystko miało znaczenie. Każdy z nich uczył mnie komponować muzykę, organizować zespół, nagrywać płyty, wykonywać koncert. To były i kwestie techniczne, i metafizyczne. Dzięki nim miałem okazję krok po kroku prześledzić proces, w którym na scenie lub w studiu nagrań kilku ludzi w tym samym momencie wykonuje zsynchronizowane ze sobą dźwięki. Taki pierwszy warsztat pracy. Potem pojawiali się kolejni wielcy, o których pani wspomniała. I wtedy legendy stawały się prywatnymi osobami, których podglądałem w pracy. Obserwowanie Tomasza Stańki w studiu nagrań, które było dla niego właściwie domem, było najlepszą nauką.

Pan się też dziś tak czuje? To chyba spora odpowiedzialność?

Czasem widzę kątem oka, jak któryś z muzyków, z którymi pracuję, śledzi z uwagą, co robię. Na pewno to odpowiedzialność, bo dostaję kredyt zaufania. Jednocześnie mam przewagę, bo mogę łatwiej pchnąć sytuację dźwiękową w stronę, która mi bardziej odpowiada. Ale nigdy do końca nie wiem, czy mam rację w tym, co muzycznie proponuję, bo nie da się przewidzieć, jaki będzie efekt brzmieniowy.

Bo Pan zwykle improwizuje.

Lubię dawać sobie przestrzeń. Czasem pojawia się coś, co mogę nazwać inspiracją, i wtedy próbuję to chwytać. Sporo do powiedzenia ma też moje ciało, często to ono decyduje, jak zagrać.

W wywiadach wspomina Pan Witolda Lutosławskiego, który najpierw wyobrażał sobie muzykę, a potem ją zapisywał.

Trwało to latami i podkreślał, że był to najtrudniejszy proces. W tym momencie dotykamy ważnego problemu – otóż w szkole pracowicie redukuje się abstrakcyjne myślenie i wyobrażanie rzeczy, których nie ma, czyli proces u dzieci naturalny. Najpierw uczymy się gotowych schematów, później są zadawane pytania i trzeba odpowiedzieć ściśle według wzorca. Dlatego ja sam długo i niemal na nowo uczyłem się uruchamiać.

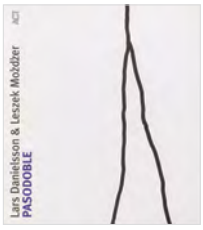

22 października Leszek Możdżer zagra na Krakowskiej Gali Jazzu podczas 67. edycji festiwalu Zaduszki Jazzowe. Powyżej jedne z najważniejszych płyt w dorobku artysty.
On October 22, Leszek Możdżer will be performing at the Krakow Jazz Gala during the 67th edition of the Zaduszki Jazzowe Festival. Above: one of the most important albums in the artist's oeuvre.

Dzięki uprawianiu muzyki nauczyłem się pokonywać własne słabości.

Playing music has taught me to overcome my weaknesses.

whether on stage or in the studio, several people perform synchronized sounds at the same time. It was my first workshop. Then there were the other greats artists you mentioned – Metheny, Bowie, Gilmour, Miller, Urbaniak, and Stańko. And then the legends became private people I watched at work. Observing Stańko in the recording studio, which was his home, was the best learning experience I could have had.

Do you now feel like they did? It must be a big responsibility, mustn't it?

Sometimes I can see out of the corner of my eye that one of the musicians I'm working with is attentively watching what I'm doing. It's definitely a huge responsibility, as I'm given the credit of trust. At the same time, I have the advantage of being able to more easily push the musical work in the direction that best suits me. But I never really know if my musical proposals are the right ones, because it's impossible to predict how the sound will eventually end up.

Because you usually improvise.

I like to give myself some space. Sometimes, a thing comes along which I may call an inspiration and then I try to grasp it. My body is also something that has a lot to say, it decides how I play.

You've mentioned Witold Lutoslawski in interviews as someone who first imagined his music.

It went on for years and he emphasized that it was the most difficult process. At this point, we touch upon a crucial problem – at school, abstract thinking and imagining things that are not there are being meticulously wiped out. And it's the most natu-

Komponuje Pan też dla teatru i filmu – za muzykę do *Ikara. Legendy Mietka Kosza* zdobył m.in. Złotego Orła i statuetkę Złotych Lwów. Jakie to wyzwanie dla kogoś, kto wymyka się schematom, lubi eksperymenty?

Muzyka teatralna czy filmowa to muzyka służebna. Żeby ją stworzyć, trzeba wiedzieć, jaką ma funkcję, wziąć pod uwagę budżet, oczekiwania reżysera, ale też ograniczenia czasowe – taka muzyka zawsze powstaje na konkretny termin. To szlifuje ego, uczy pracy w zespole. Jednak to bolesny proces, bo trzeba rozumieć hierarchię, stać się podwładnym reżysera, który z kolei jest podwładnym producenta, więc też zwykle nie może wyrazić się w pełni. Praca w półukłonie jest niewygodna, ale hartuje. Poza tym nie czuję się eksperymentatorem. Po prostu działam spontanicznie. Łatka eksperymentatora przylgnęła do mnie, bo ktoś kiedyś najpewniej chciał sprzedać bilety na mój koncert, więc użył tego modnego terminu i teraz to krąży po sieci. Moje preparacje fortepianu są bardzo proste i każde dziecko może to zrobić. Po prostu wrzuca się coś do fortepianu i tyle.

Czyż to właśnie nie jest eksperyment?

To zabawy z dzieciństwa. Kiedy zostawałem sam w domu i ćwiczyłem, to czasami wrzucałem pewne przedmioty do fortepianu, by sprawdzić, jak to brzmi. W szkole dowiedziałem się, że to, co robię, zwie się „preparacją" i tylko John Cage robił podobne rzeczy. Dziwne, bo było to proste do zrobienia, a nikt tego nie używał. W szkole trzeba było grać „poprawnie". Nie można było robić takich rzeczy, szkoła nie bierze pod uwagę wolności.

Ennio Morricone wiele razy zarzekał się, że kończy komponować dla filmu, bo potrzebuje wolności. I nigdy od filmu nie zdołał odejść. A jak jest z Panem?

Kiedy na początku swojej drogi komponowałem muzykę dla teatru, byłem zdruzgotany faktem, że muzyka ma służyć jako tło dla przejeżdżającej dekoracji. Z biegiem lat, kiedy zaczynałem rozumieć, jak działa, dostrzegałem też inne elementy przestrzeni, funkcje dźwięku, stałem się pokorniejszy. Myślę, że Morricone świetnie to wszystko rozpoznawał. Mnie też jest coraz łatwiej i, co wbrew pozorom ma znaczenie, reżyserzy, którzy się do mnie zgłaszają, są coraz młodsi. Jeszcze parę lat temu wszyscy byli starsi, więc nie miałem zbyt wiele do powiedzenia. Dziś wreszcie mogę być partnerem, a czasem nawet reżyserzy biorą moje zdanie pod uwagę.

Wracając do *Ikara*... to była przyjemna praca?

Z przyjemnością to nie miało wiele wspólnego (*śmiech*). Bohater filmu, czyli Mieczysław Kosz, to skomplikowana postać. Zginął młodo, niektóral process for children. First, we learn ready-made patterns, then questions are asked, and we have to answer strictly according to the pattern. That's why I've spent so much time relearning those things and finding out how to ignite them.

You also compose theatre and film music. Your music to *Icarus. The Legend of Mietek Kosz* won you the Golden Eagle, the Golden Lion, and several other awards. What is the challenge for someone who defies all the rules and likes experimenting?

Theatre or film music is service music. You need to know its function, be mindful of the budget, meet the director's expectations, and be aware of time constraints – this sort of musical work has to meet tight deadlines. It polishes the ego and teaches you how to work in a team. However, it is a painful process, because you have to understand the hierarchy, become a subordinate of the director, who in turn is a subordinate of the producer, so he's seldom given free rein either. Working in a semi-bow is always awkward, but it toughens you up. Besides, I don't feel like an experimenter. I just act spontaneously. I've been pigeonholed as an experimenter because someone at some point used this trendy term to sell tickets to one of my concerts. And it's been circulating on the web ever since. My piano preparations are really simple. They're child's play. I just put something into my piano.

Isn't that actually experimenting?

These are my childhood games. When I was home alone practising, I'd sometimes put certain items into the piano to see what they sounded like. At school, I found out that what I was doing was called "preparation" and that John Cage had been doing similar things. It's strange because it was easy to do and yet nobody did it. You had to play "correctly" at school. You couldn't do things like that. School doesn't allow for too much freedom.

Ennio Morricone often vowed that he was going to stop composing film music because he wanted more freedom. But he never got away from it. How about you?

When I was composing for the theatre at the beginning of my professional career, I was devastated by the fact that the music was meant to serve as a background for the passing scenery. Over the years, as I began to understand how it works, I also noticed other elements of space, the function of the sound, and I became more humble. I think Morricone recognized all this very well. It's also getting easier for me. Younger and younger directors have been approaching me, and that has really made a difference. Until a few years ago, everyone was older, so I didn't have much to say. Now I can finally be a partner, and sometimes even the directors take my opinion into account.

rzy twierdzą, że popełnił samobójstwo. Żeby dobrze oddać jego jestestwo, musiałem dotknąć tej śmierci. By być blisko czerni i mroku, które z Kosza biły, musiałem zrozumieć, że muzyka była dla niego sposobem na przetrwanie, drogą do światła, ucieczką od cierpienia. W latach 50. ubiegłego wieku utrata wzroku brzmiała jak wyrok. Jednocześnie kiedy znalazł się w ośrodku dla niewidomych i mógł dotknąć klawiatury, okazało się, że ma wielki talent, którego nigdy nikt by nie dostrzegł, gdyby nie jego kalectwo. Proszę też pamiętać, że wokół Kosza nie było żadnych autorytetów. A jednak w muzyce jazzowej udało mu się osiągnąć bardzo wiele. Dziś wydaje się to niemożliwe, żeby zacząć grać tak późno i wypracować tak wysoki poziom.

Wspomniał Pan o dzieciństwie. Pamięta Pan jeszcze ten moment, kiedy jako pięcioletni chłopiec usiadł po raz pierwszy do fortepianu?

Pamiętam, że interesowały mnie dźwięki. Jestem wyznawcą tezy, że to muzyka wybiera człowieka, a nie człowiek muzykę. Byłem bardzo mały, kiedy w domu pojawiło się pianino. Obchodziłem je, dotykałem klawiatury, oswajałem. Zacząłem wreszcie przywoływać melodie.

Potem długie godziny spędzał Pan przy pianinie. Nie ma Pan dziś poczucia, że coś Pana ominęło?

Nie, bo samodoskonalenie, czyli powtarzanie jakiejś czynności tak długo, aż uzyska się wprawę, bardzo przydaje się w życiu. Nadaje mu sens.

W ubiegłym roku ukazał się album *Just Ignore It*, który nagrał Pan z Larsem Danielssonem i Zoharem Fresco, a ostatnio na rynku pojawiła się płyta *Spain*, która jest owocem poszukiwań z Krzysztofem Pełechem i Robertem Horną. W jakim momencie zawodowej drogi dziś Pana zastaję?

Nareszcie jestem na etapie, w którym zaczynam się bawić tworzeniem muzyki. Coraz mniejszą uwagę przykładam do zewnętrznych sygnałów akceptacji. Wymykam się niewolniczemu systemowi krytyki. Swoją drogą, to ciekawe, że istnieje zawód krytyka, a nie ma zawodu pochwalacza. Przez poczucie wstydu i upokorzenia, które są spowodowane publiczną krytyką właśnie, przechodzą tylko najwytrwalsi, potrafiący poradzić sobie z trudnymi emocjami. Dziś umiem już patrzeć na to z boku i robię swoje. A najbardziej chciałbym robić to co Lutosławski, czyli wyobrażać sobie taką muzykę, której nigdy nie było. Jednak to zabiera mnóstwo czasu, a jestem już po pięćdziesiątce i czasami szkoda mi tych długich godzin. Sama Pani widzi, wieczne rozterki (*śmiech*). ■

LESZEK MOŻDŻER

Rocznik 1971. Kompozytor, pianista jazzowy i producent muzyczny. W 2012 r., jako pierwszy Polak, został wybrany na funkcję przewodniczącego jury międzynarodowego konkursu pianistycznego Montreux Jazz Piano Competition. Od roku 2011 jest Dyrektorem artystycznym plenerowego festiwalu muzycznego Enter Music Festival w Poznaniu.

Born in 1971. Composer, jazz pianist and music producer. In 2012, he was the first Pole to be elected chairman of the jury of the Montreux Jazz Piano Competition. Since 2011, he has been the artistic director of the open-air Enter Music Festival in Poznan.

Getting back to Icarus. **Was it a pleasant assignment?**

It didn't have much to do with pleasure (laughs). The main character of the film, Mieczysław Kosz, is a complicated character. He died young. Some say he committed suicide. In order to reflect his persona well, I had to touch his death somehow. To get close to that blackness and darkness that Kosz was filled with, I had to understand that music was for him a means of survival. It was his way towards the light, an escape from suffering. In the 1950s, becoming blind was like a death sentence. But as fate would have it, he ended up in a centre for the blind where he could touch the piano keys. It turned out that he had a great talent that would have gone unnoticed if not for his impairment. Please also remember that there were no authorities around Kosz, he was totally alone. Yet he managed to achieve a great deal in jazz. It hardly seems possible to start playing at such a late age and get to such a high level. While working on the music, I entered his life, into this sadness, but also beauty.

You mentioned your childhood. Do you still remember the moment when, as a five-year-old boy, you sat down at the piano for the first time?

I remember being interested in sounds. I subscribe to the view that music chooses the person, not the other way round. I was very small when the piano appeared in the house. I walked around it, touched the keys, tamed them. I finally started to recall melodies.

Then you started spending long hours at the piano. Do you feel that you missed out on something?

No, because self-improvement, that is, repeating an activity until you master it, is very useful in life. It basically gives meaning to life. Playing music has taught me to overcome my weaknesses.

Last year, you released your album *Just Ignore It*, which you recorded with Lars Danielsson and Zohar Fresco, and recently the album *Spain*, which is the result of musical exploration with Krzysztof Pełech and Robert Horn. At what point on your professional journey are you today?

I am finally at the stage where I'm starting to play with making music. I'm paying less and less attention to external acceptance signals. I've escaped the enslaving system of criticism. By the way, it's interesting that there are professional critics but not professional praisers. Only the most persevering people – people who can cope with difficult emotions – can overcome the feeling of shame and humiliation caused by public criticism. Today, I can be more detached. I'm doing my own thing. And what I would like most today is to do what Lutosławski did - to imagine music that never existed. But it takes a lot of time and I'm in my fifties. I don't always want to put in those long hours. As you can see, I have eternal dilemmas (laughs). ■

© SISI CECYLIA (3). INBORNMEDIA, M.P.

Konkurs na kuratorski projekt wystawy/instalacji w pawilonie polskim podczas London Design Biennale 2023

Instytut Adama Mickiewicza ogłasza konkurs na kuratorski projekt wystawy/instalacji do realizacji w pawilonie polskim podczas London Design Biennale 2023. Projekt powinien prezentować polską myśl projektową, a także odpowiadać specyfice i tematowi przewodniemu London Design Biennale 2023: „Remapping Collaborations".

Przyszłoroczna edycja Biennale odbędzie się pod hasłem „Remapping Collaborations". Na jej kuratora został wybrany Het Nieuwe Instituut, którego dyrektorem generalnym i artystycznym jest Aric Chen. To pierwszy raz w historii London Design Biennale, kiedy kuratorem mianowana została cała instytucja. Uczestnicy z całego świata zostaną zaproszeni do wyobrażenia sobie i wprowadzenia w życie nowych form międzynarodowej współpracy i współuczestniczenia za pośrednictwem sztuki projektowania.
Het Nieuwe Instituut to holenderskie muzeum architektury, designu i kultury cyfrowej położone w Rotterdamie. Koncentruje się ono na ważnych kwestiach społecznych, takich jak brak mieszkań, transformacja energetyczna, rozwój sztucznej inteligencji, mobilność i wykorzystanie przestrzeni publicznej. Aric Chen jest kuratorem, profesorem, pisarzem i dyrektorem kreatywnym. Posiada międzynarodowe doświadczenie w pracy w historycznych i współczesnych dziedzinach architektury oraz projektowaniu.

PROJEKT KURATORSKI POWINIEN ZAWIERAĆ:
- koncepcję wystawy/instalacji,
- pełny scenariusz wystawy/instalacji wraz z wizualizacją lub szkicem,
- szacunkowy kosztorys produkcji projektu.

Kurator projektu, a w przypadku zespołu kuratorskiego przynajmniej jedna osoba musi posiadać:
- dobrą znajomość zagadnień współczesnego designu i architektury, w tym zjawisk zachodzących na międzynarodowej scenie designu i architektury;
- doświadczenie kuratorskie w organizowaniu wystaw z obszaru designu, nowych mediów lub architektury (minimum dwie wystawy zagraniczne);
- dobrą znajomość języka angielskiego.

Zainteresowane osoby prosimy o przesłanie/złożenie projektu do dnia 21 listopada 2022 r. do godziny 16:00 (decyduje data stempla potwierdzającego wpływ do siedziby IAM) na adres:

Instytut Adama Mickiewicza
ul. Mokotowska 25
00-560 Warszawa
z dopiskiem „London Design Biennale 2023".

Instytut Adama Mickiewicza jest narodową instytucją kultury, utworzoną w 2000 roku. Cel Instytutu – budowanie trwałego zainteresowania polską kulturą na świecie, realizowany jest we współpracy z partnerami zagranicznymi i poprzez międzynarodową wymianę kulturalną w dialogu z odbiorcami, w zgodzie z założeniami polskiej polityki zagranicznej. Do 2022 roku Instytut zrealizował projekty w ponad 70 krajach na 6 kontynentach. Organizatorem Instytutu Adama Mickiewicza jest Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego

INSTYTUT ADAMA MICKIEWICZA

Dofinansowano ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego

*Regulamin konkursu znajduje się na stronie **www.iam.pl**

BADAJMY SIĘ

LET'S EXAMINE OURSELVES

tekst | by **ANNA NOWACKA**

15 października to Europejski Dzień Walki z rakiem piersi. Kampanię Różowej Wstążki, która jest symbolem walki i podnoszenia świadomości o chorobie, wspierają Polskie Linie Lotnicze LOT.

October 15 is European Breast Cancer Day. **The Pink Ribbon campaign**, which is a symbol of fighting and raising awareness about the disease, is supported by LOT Polish Airlines.

©ROB RICH

Evelyn H. Lauder, współtworząc w 1992 r. Różową Wstążkę i uruchamiając Kampanię na rzecz Walki z Rakiem Piersi, zapoczątkowała ruch skupiony wokół jednego celu: wyeliminowania raka piersi.

When Evelyn H. Lauder co-created the Pink Ribbon and launched the Breast Cancer Campaign in 1992, she started a movement that focused on one goal: to eliminate breast cancer.

PL

Co 15 sekund gdzieś na świecie u którejś z kobiet diagnozowany jest rak piersi. Właśnie dlatego tak ważna jest profilaktyka, mówienie głośno o chorobie i wspieranie się nawzajem. W duchu tego myślenia już od 30 lat utrzymana jest ogólnoświatowa misja Kampanii na rzecz Walki z Rakiem Piersi Campaign Estée Lauder Companies.

Założona w 1992 r. przez Evelyn H. Lauder, która współtworzyła kultową już Różową Wstążkę, kampania wspiera ponad 60 organizacji na całym świecie.

The Breast Cancer Campaign i The Estée Lauder Companies Charitable Foundation przekazały dotychczas ponad 108 mln dol. na ratujące życie globalne badania, edukację i usługi medyczne. Od początku istnienia kampanii w Polsce Estée Lauder Poland współpracuje z Międzynarodowym Centrum Nowotworów Dziedzicznych Pomorskiego Uniwersytetu Medycznego w Szczecinie i oprócz zbierania funduszy, które przyczyniają się do postępów w badaniach nad dziedzicznością nowotworów, szerzy świadomość profilaktyki walki z rakiem. Akcję można wspierać, kupując produkty oznaczone Różową Wstążką. ■

ENG

Every 15 seconds, somewhere in the world, a woman is diagnosed with breast cancer. That is why prevention, speaking out loud about the disease and supporting each other, is so important. In this spirit, the worldwide Breast Cancer Campaign has been conducted for thirty years by the Estée Lauder Companies.

Founded in 1992 by Evelyn H. Lauder, who co-created the iconic Pink Ribbon, the campaign supports more than 60 organizations around the world.

The Breast Cancer Campaign and The Estée Lauder Companies Charitable Foundation have donated more than $108 million to date for life-saving global research, education and medical services. Since the beginning of the campaign in Poland, Estée Lauder Poland has been working closely with the International Hereditary Cancer Center of the Pomeranian Medical University in Szczecin and, in addition to collecting funds for cancer heredity research, it spreads awareness of cancer prevention. You can support the campaign by purchasing products marked with a Pink Ribbon. ■

Obok:
Evelyn H. Lauder, współtwórczyni Kampanii Różowej Wstążki.
Opposite page: Evelyn H.Lauder, the co-founder of the Pink Ribbon campaign.

CREMA CATALANA

W odróżnieniu od francuskiego kuzyna, czyli crème brûlée, crema catalana robi się z mleka, a nie śmietanki. W skład tego delikatnego kremu wchodzą jeszcze żółtka jaj, cukier, skórka z cytryny i cynamon. Całość wieńczy twarda karmelowa skorupka.
Unlike its French cousin, creme brulee, crema catalana is made from milk, not cream. This delicate dessert also includes egg yolks, sugar, lemon peel and cinnamon. The whole thing is hidden under a hard caramel shell.

DELICIOSA

tekst | by **MAGDALENA RUDZKA**

Kuchnia hiszpańska ma niewątpliwie jedną z bogatszych tradycji kulinarnych, a przy tym jest silna nowoczesną kreatywnością.

Spanish cuisine is undoubtedly one of the greatest European culinary traditions, whose strength lies in both, its heritage and modern creativity.

↓ FABADA ASTURIANA

To najsłynniejsze danie Asturii. Przyrządzana z lokalnej fasoli i produktów z wieprzowiny, z których ten kraj słynie: chorizo, morcilli (kaszanki), tocino (boczku) i lacón (dojrzewającej szynki lub łopatki).
Fabada is the most famous dish in Asturias. Made from local beans and pork products that Asturias is famous for: chorizo, morcilli (black pudding), tocino (bacon) and lacon (matured pork leg or shoulder).

↑ RABO DE TORO

Ten gulasz z wołowych ogonów jest daniem znanym już od czasów rzymskich – przepis na niego znajdziemy w najstarszej zachowanej książce kucharskiej *De re coquinaria* Apicjusza, z I w. n.e. Dziś podaje się go w całej Hiszpanii, choć szczególnie często w Andaluzji.
This beef-tail stew is a dish that has been known since Roman times - the recipe can be found in the oldest surviving cookbook "De re coquinaria" by Apicius, from the 1st century AD. Today it is served all over Spain, most often in Andalusia.

Przepis na rabo de toro pochodzi z Andaluzji.

The recipe for rabo de toro originated in Andalusia.

← SOS ROMESCO
Romesco sauce

Narodził się w Katalonii, gdzie był dodatkiem do dań rybnych. Ale świetnie sprawdza się też z innymi składnikami, np. grillowanymi dymkami calcots. Jego składniki to: pieczone pomidory, czosnek, uprażone migdały, orzechy pinii lub włoskie, oliwa i suszone na słońcu, łagodne i okrągłe papryczki nora.
It was born in Catalonia, where it was an addition to fish dishes. But it also works great with other foods such as grilled "calcots". Its ingredients are: baked tomatoes, garlic, roasted almonds, pine or walnuts, olive oil and sun-dried, mild and round nora peppers.

→ PAELLA

Tak naprawdę to nazwa patelni koniecznej do przyrządzenia tego dania. Narodziła się w Walencji, a w jej skład pierwotnie, oprócz ryżu, wchodziły: pomidory, cebula i ślimaki. Dziś zwykle są to: ryby i owoce morza, królik, kurczak. Często dodaje się szafran.
In fact, paella is the name of the pan that is necessary to prepare this dish. Paella was born in Valencia and originally, apart from rice, it consisted of tomatoes, onions and snails. Today, its ingredients are usually fish and seafood, rabbit, and chicken. Saffron is also often added.

Hiszpanie uważają, że najlepszą częścią paelli jest socarrat, czyli warstewka chrupkiego ryżu na dnie patelni.

Spaniards believe that the best part of paella is soccarat - the layer of crispy rice at the bottom of the pan.

→ TORTA DE SANTIAGO

Ciasto pieczone w okolicach Santiago de Compostela od średniowiecza. Bezglutenowe, bo robi się je z mąki migdałowej. Pozostałe składniki to jajka, cukier, skórka cytrynowa i cynamon. Upieczone ciasto dekoruje się cukrem pudrem, a wedle tradycji – znakiem krzyża św. Jakuba z Composteli.
It's a cake that's been baked nearby Santiago de Compostela since the Middle Ages. It's gluten-free because it's made of almond flour. The other ingredients are eggs, sugar, lemon peel and cinnamon. The cake is decorated with powdered sugar and, according to the tradition, with the sign of the cross of St. James of Compostella.

↑ PULPO A LA GALLEGA

Czyli ośmiornica po galisyjsku, z ziemniakami i szczyptą papryki. To danie spotkamy jednak nie tylko w Galicii, ale i w całej północnej Hiszpanii. Choć jest proste, trzeba wiedzieć, jak ugotować ośmiornicę. Najpierw mięso zmiękcza się poprzez utłuczenie go lub zamrożenie. Następnie gotuje się po 12 min na każdy kilogram ośmiornicy.
Galician-style octopus with potatoes and a pinch of paprika. However, this dish can be found not only in Galicia, but all over northern Spain. As simple as it is, you must know how to cook an octopus. First, the meat is softened by mashing or freezing it. Then it is boiled for 12 minutes for every kilogram of octopus.

JAMÓN IBÉRICO

Najsłynniejsza szynka Hiszpanii i jedna z najlepszych wędlin na świecie. Przygotowywana z mięsa świń rasy iberyjskiej, chroniona wieloma szczegółowymi normami. Jest niezwykła – słodkawa, tłusta, o złożonym mięsnym smaku. Proces dojrzewania trwa co najmniej rok, ale najlepsze szynki mają 4 lata.
The most famous Spanish ham and one of the best cold cuts in the world. Prepared from the meat of Iberian pigs, protected by many detailed standards. It is unusual - sweet, greasy, with a complex meaty flavour. The maturing process takes at least a year, but the best hams are 4 years old.

← PINTXOS

Tak nazywają się odpowiedniki tapas na północy Hiszpanii. Są ważnym składnikiem kultury Kraju Basków i Nawarry, a najlepiej próbować ich w San Sebastian, gdzie bywają prawdziwymi dziełami sztuki. Pintxos często podaje się na kromkach jasnego pieczywa, spięte wykałaczką.
This is what tapas are called in the north of Spain. They are an important component of the culture of the Basque Country and Navarre, and it's best to taste them in San Sebastian, where they can be real works of art. Pintxos are often served on slices of white bread, pinned with a toothpick.

↓ GAZPACHO

Trudno o inne hiszpańskie danie, które zrobiłoby taką karierę na całym świecie. Jego historia sięga starożytności, a pierwotnie składało się z czerstwego chleba, oliwy, czosnku, octu i wody. Dużo później przepis wzbogacono o pomidory. Dziś dodaje się też ogórki, cebulę i paprykę. Składniki są miażdżone (lub blendowane) i podane na zimno. Gazpacho to genialny sposób na upał.
It is hard to find any other Spanish dish that would make such a career all over the world. Its history dates back to antiquity and it originally consisted of stale bread, oil, garlic, vinegar and water. Much later, the recipe was enriched with tomatoes. Today, cucumbers, onions and peppers are also added.
The ingredients are crushed (or blended) and served cold. Gazpacho is a brilliant way to deal with the heat.

W San Sebastian działa ponad 200 lokali serwujących pintxos.

There are over 200 pintxos restaurants in San Sebastian.

↑ TURRÓN

Tradycyjny słodki produkt z nugatu i migdałów, w Hiszpanii jedzony niegdyś podczas świąt Bożego Narodzenia, a dziś przez cały rok. Pierwszy przepis na turrón pochodzi z XVI-wiecznego poradnika dla gospodyń *Manual de mujeres*. Masa nugatowa powstaje z syropu z cukru lub miodu oraz piany z białek jaj. Do niej dodaje się migdały lub inne orzechy. Zastygnięta masa może być ciągnąca lub chrupiąca.
A traditional sweet product made of nougat and almonds, it used to be eaten for Christmas in Spain, and today it is eaten all year round. The first recipe for turrón comes from the 16th-century handbook for housewives "Manual de mujeres".
The nougat mass is made of sugar or honey syrup and egg white foam. Then, almonds or other nuts are added. The solidified mass may be chewy or crunchy.

↑ CHURROS

Te ciasteczka smażone w głębokim tłuszczu posypane są cukrem, a na koniec maczane w gorącej czekoladzie, kawie lub dulce de leche (mlecznym karmelu podobnym do naszego kajmaku). Ciasto na churros jest bardzo proste: to mąka, woda i sól. Zawsze są wyciskane za pomocą szprycy lub rękawa cukierniczego zwanych w Hiszpanii churrera.
These cookies are usually eaten for breakfast. They are deep-fried, sprinkled with sugar and finally dipped in hot chocolate, coffee or dulce de leche (milk caramel similar to our butterscotch). The churros dough is very simple: it's flour, water and salt. They are always squeezed with a syringe or a pastry bag, called "churrera" in Spain.

→ ESCALIVADA

Tradycyjne danie z grillowanych warzyw podawane w Katalonii, Walencji, Murcji i Aragonii. Nazwa pochodzi od czasownika escalivar oznaczającego pieczenie na węglach. I wtedy właśnie, z dymnym aromatem, to danie jest najlepsze. W jego skład wchodzą zwykle papryki i bakłażan, ale często też cebule i pomidory. Do tego czosnek, sól i oliwa.
Traditional dish with grilled vegetables, served in Catalonia, Valencia, Murcia and Aragon. The name comes from the verb "escalivar", meaning baking on coals. And it's that smoky flavour which makes the dish taste best. It usually includes peppers and eggplant, but often also onions and tomatoes. Finally, garlic, salt and olive oil are added.

← TORTILLA

Jedna z najpopularniejszych potraw w Hiszpanii, bez względu na region. I genialna w swej prostocie –to omlet z jajek i ziemniaków. Jedynym opcjonalnym składnikiem jest cebula. Tortille jada się zarówno na ciepło, jak i w temperaturze pokojowej, pokrojone na trójkąty. Bardzo często podaje się je w barach tapas.
One of the most popular dishes in Spain, regardless of the region. And brilliant in its simplicity - it's an egg and potato omelette. The only optional ingredient is onion. Tortillas are eaten both hot and at room temperature, cut into triangles. They are very often served in tapas bars.

LOT POLISH AIRLINES
A STAR ALLIANCE MEMBER
Połączenia
Connections
WAW–BCN–WAW
Więcej informacji na
More information on
lot.com
lot.com

©ADOBE STOCK (10), SHUTTERSTOCK (3), STOCKFOOD (2), ISTOCK

FEEL PERFECTION

Wszechzmysłowa przyjemność

Daj się wciągnąć w opowieść o kawie

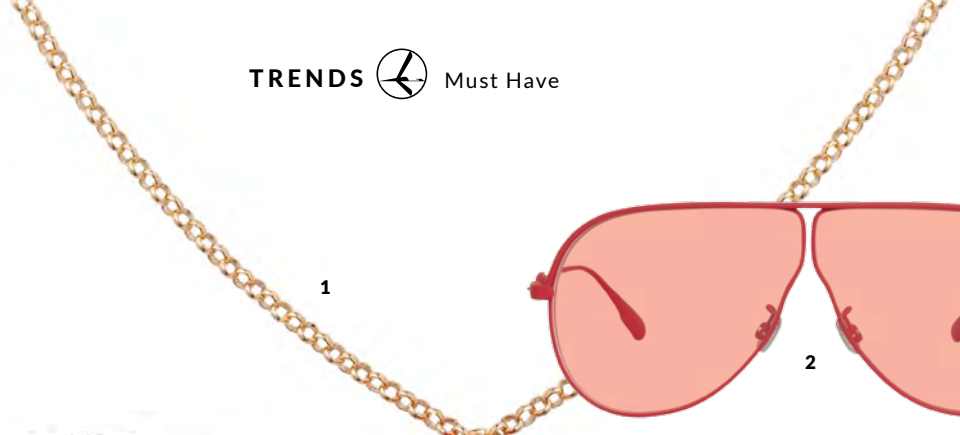

1

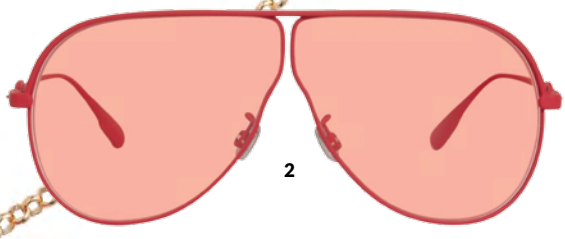

2

3

4

NA SPACER?

LET'S GO FOR A WALK

Jesień to dobry moment, by popisać się kreatywnością. W tym sezonie do łask wraca energetyczny pomarańczowy. Podpowiadamy, z czym się świetnie zrymuje.

Autumn is a good time to make use of your creativity. This season, energetic orange is making a comeback. We'll tell you what it rhymes with perfectly.

5

1. Naszyjnik Grzyb kapelusznik, ANKA KRYSTYNIAK, 710 zł Mushroom necklace, ANKA KRYSTYNIAK, PLN 710 **2. Okulary przeciwsłoneczne, DIOR, 685 zł*** DIOR sunglasses, PLN 685* **3. Wełniany sweter z golfem, ROYAL ROBBINS, 499 zł** Woolen turtleneck sweater ROYAL ROBBINS, 499 PLN **4. Płaszcz Camello, ALEKSANDRA MARKOWSKA, 2800 zł*** Camello coat ALEKSANDRA MARKOWSKA, PLN 2800* **5. Torebka, LOEWE, 9500 zł** LOEWE bag, PLN 9500

produkt dostępny w sklepach Baltona Duty Free na Lotnisku Chopina lub na sklep.baltona.pl
**product available at Baltona Duty Free stores at Chopin Airport or at sklep.baltona.pl*

© GIANLUCA CARRARO/IMAXTREE. M.P.

CZAS ODNOWY

TIME FOR REGENERATION

Odprężą, wygładzą, nawilżą i sprawią, że poczujesz się piękniejsza. Te kilka preparatów warto mieć w kosmetyczce.

These cosmetics will relax, smooth and moisturize your skin and make you feel more beautiful. It is worth having them in your cosmetic bag.

tekst | by **LENA IWAŃSKA**

ODŚWIEŻY
Rejuvenating

Zawarty w tym kremie do rąk od Windy Woods ekstrakt z brzozy działa na skórę oczyszczająco, olej z pestek malin łagodzi ją i odświeża, zaś wyciąg z kwiatów lipy srebrzystej intensywnie nawilża i poprawia jej elastyczność.

The birch extract contained in this hand cream by Windy Woods cleans the skin, raspberry seed oil soothes and refreshes it, while the silver linden flower extract intensely moisturizes and improves its elasticity.

cena | price: PLN 59/75 ml*

ORZEŹWI
Refreshing

W tej wodzie perfumowanej Clean Reserve odnajdziecie odprężające nuty cyprysa, brzozy, papryczki pimento, kadzidła i wiciokrzewu.

In this Clean Reserve Eau de Toilette you will find relaxing notes of cypress, birch, pimento peppers, incense and honeysuckle.

cena | price: PLN 519/100 ml*

WYGŁADZI
Refreshing

Jak uzyskać efekt satynowej, gładkiej skóry? Jak zbudować odpowiedni poziom krycia? To łatwe z tym kryjącym podkładem do twarzy ÉleverCosmetics Supreme Skin.

How to get the effect of satin smooth skin? How to build an appropriate level of coverage? It's easy with this ÉleverCosmetics Supreme Skin high-coverage face foundation.

cena | price: PLN 130*

***Kosmetyki dostępne w drogeriach Douglas.** Cosmetics available at Douglas Perfumeries.*

© M. P.

OSIPOWICZ & TURKOWSK
CLINIC

KATARZYNA OSIPOWICZ &
PIOTR TURKOWSKI

dr n. med Katarzyna Osipowicz
dr Piotr Turkowski
założyciele OT.CO Clinic
the founders of OT.CO Clinic

W Klinice OT.CO w Warszawie opiekujemy się pięknem ciała i duszy naszych Pacjentów. Jako właściciele-lekarze sprawujemy pieczę nad jakością świadczonych usług i jesteśmy nastawieni na dobro Pacjentów, a nie na zysk.
W Klinice OT.CO zajmujemy się usuwaniem niedoskonałości pojawiających się wraz z wiekiem oraz poprawianiem naturalnego piękna naszych Pacjentek i Pacjentów.
Oferujemy pełne spektrum wykonywanych zabiegów z dziedziny chirurgii plastycznej, chirurgii naczyniowej, ginekologii, chirurgii odtwórczej włosów, medycyny estetycznej, kosmetologii i fizjoterapii.
Podczas wykonywania operacji największy nacisk kładziemy na dobre samopoczucie Pacjenta oraz spełnienie wszystkich jego oczekiwań co do zabiegu i okresu rekonwalescencji.
Dlatego też każde działanie poprzedza szczegółowa konsultacja, analiza potrzeb osób zgłaszających się do Kliniki oraz propozycje odpowiednich kroków czy sporządzenie planu leczenia.
Wśród najczęstszych problemów naszych Pacjentek pojawiają się zbyt małe lub duże piersi, ich wiotkość lub asymetria.
W zależności od problemu możemy przeprowadzić: chirurgiczne podniesienie piersi naturalnej lub z implantem, czyli mastopeksję, nieinwazyjne zabiegi ujędrniające przy pomocy urządzenia Renuvion, powiększanie piersi własnym tłuszczem, pobranym z miejsc, gdzie jest go nieco więcej (np. z ud, brzucha), zabieg niwelowania asymetrii biustu i rekonstrukcję piersi po mastektomii, mikropigmentację brodawek sutkowych – poprawę wyglądu, rozmiaru, wyrównanie konturów.

www.klinikaotco.pl

At the OT.CO Clinic in Warsaw, we take care of the patient's beautiful body and soul. As the owners, we take care of the quality of the services we provide, and are patient-oriented, not profit-oriented.
At the OT.CO Clinic, we deal with the removal of imperfections that may appear with age, and improving the natural beauty of our patients.
We offer a full spectrum of treatments in the field of plastic surgery, vascular surgery, gynecology, hair restoration surgery, aesthetic medicine, cosmetology and physiotherapy.
During the surgery, we place the greatest emphasis on the patient's well-being and meeting all their expectations regarding the procedure and the recovery period. Therefore, each action is preceded by a detailed consultation, an analysis of the needs of out patient's coming to the clinic and proposals of appropriate steps, as well as preparing a treatment plan.
Breast augmentation and other procedures at the OT.CO Clinic are the most common problems of our patients. Either they are too small, too big, not firm enough or asymmetrical. Depending on the problem, we can carry out: surgical lifting of the natural or implanted breast, i.e. mastopexy, non-invasive firming treatments using the Renuvion device, breast augmentation with your own fat, taken from places where there is a bit more of it (e.g. from the thighs, abdomen), eliminating the asymmetry of the bust and reconstruction of the breast after masectomy, micropigmentation of the nipples – improving the appearance, size and alignment of contours.

www.otcoclinic.com

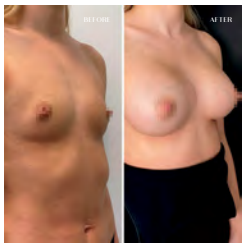

OTCO Clinic

otcoclinic

22 690 03 33
kontakt@klinikaotco.pl

ul. Bartycka 24B/U1,
00-716 Warszawa - Mokotów

ul. Popularna 13,
02-473 Warszawa - Włochy

ul. Zgrupowania AK Żmija 12,
01-876 Warszawa - Bielany

JAK NA SŁONECZNEJ WYSPIE Like on a sunny island

Naturalna tropikalna roślinność, lazurowa woda, baseny aromatyczne i witalne pod rozsuwanym szklanym dachem, a także jedno z najbardziej urozmaiconych saunariów z największą w Polsce sauną na 150 osób oraz luksusowe spa z najwyżej położonym otwartym basenem w kraju. To wszystko w sercu Gór Świętokrzyskich – w eleganckim kompleksie hotelowym Binkowski Resort.

Natural tropical vegetation, azure water, aromatic and vital pools under a sliding glass roof, as well as one of the most varied sauna areas with the largest sauna in Poland for 150 people, and a luxurious spa with the highest located open swimming pool in the country. All this in the heart of the Świętokrzyskie Mountains - in the elegant hotel complex Binkowski Resort.

więcej | more: ***binkowskihotel.pl***

PRESTIGE ZONE

ZDROWY UŚMIECH Healthy smile

Warsaw Dental Clinic to nowoczesna klinika stomatologiczna w centrum Warszawy. Oferuje pełen zakres usług — endodoncję, stomatologię estetyczną, ortodoncję, chirurgię. Ale także leczenie w narkozie, bez bólu. Nad pacjentami czuwa doświadczony zespół, który stosuje innowacyjne metody, wykorzystując najwyższej jakości sprzęt.

Warsaw Dental Clinic is a modern dental clinic in the center of Warsaw. It offers a full range of services - endodontics, cosmetic dentistry, orthodontics and surgery. As well as treatment under anesthesia, without pain. Patients are supervised by an experienced team that employs innovative methods, using the highest quality equipment.

więcej | more: ***warsawdentalcenter.pl***

©KRZYSZTOF PĘCZALSKI. M.P.

LOT info

FLOTA
FLEET 76

SIATKA POŁĄCZEŃ
ROUTE NETWORK 78

ROZRYWKA POKŁADOWA
IN-FLIGHT ENTERTAINMENT 88

BAGAŻ
BAGGAGE 98

SAMOLOTY DALEKODYSTANSOWE Long-haul aircraft

Boeing 787-9 Dreamliner

Zasięg max I Range 13 350 km

Długość I Length 62,82 m

Liczba I Number in fleet: 7

Rozpiętość I Wing span: 60,17 m

V przelotowa I Cruising speed: 875 km/h

Liczba miejsc BC/PEC/EC I Capacity: 24/21/249

Boeing 787-8 Dreamliner

Zasięg max I Range 12 650 km

Długość I Length 56,72 m

Liczba I Number in fleet: 8

Rozpiętość I Wing span: 60,17 m

V przelotowa I Cruising speed: 875 km/h

Liczba miejsc BC/PEC/EC I Capacity: 18/21/213

SAMOLOTY ŚREDNIO- I KRÓTKODYSTANSOWE Medium and short-haul aircraft

Boeing 737 MAX 8

Zasięg max I Range 5750 km

Długość I Length 39,52 m

Liczba I Number in fleet: 5

Rozpiętość I Wing span: 32,92 m

V przelotowa I Cruising speed: 839 km/h

Liczba miejsc I Capacity: 186

Boeing 737-800

Zasięg max I Range 5435 km

Długość I Length 39,47 m

Liczba I Number in fleet: 6

Rozpiętość I Wing span: 35,78 m

V przelotowa I Cruising speed: 834 km/h

Liczba miejsc I Capacity: 186

** **w zależności od wersji** I **depending on the version
*** **w tym dwa do dyspozycji rządu** I *** including two aircraft at the government's disposal
**** **w trakcie procesu wycofania tego typu samolotu z floty LOT** I during the process of withdrawing this type of aircraft from the LOT fleet

Skorzystaj z aplikacji mobilnej LOT lub odwiedź lot.com

SAMOLOTY ŚREDNIO- I KRÓTKODYSTANSOWE Medium and short-haul aircraft

Embraer 195

Zasięg max I Range 3990 km

Długość I Length 38,65 m

Liczba | Number in fleet
15

Rozpiętość I Wing span
28,72 m

V przelotowa I Cruising speed
870 km/h

Liczba miejsc I Capacity
118/112**

Embraer 190

Zasięg max I Range 3461 km

Długość I Length 36,24 m

Liczba | Number in fleet
8

Rozpiętość I Wing span
28,72 m

V przelotowa I Cruising speed
863 km/h

Liczba miejsc I Capacity
106

Embraer 175

Zasięg max I Range 3300 km

Długość I Length 31,68 m

Liczba | Number in fleet
12***

Rozpiętość I Wing span
26,00 m

V przelotowa I Cruising speed
870 km/h

Liczba miejsc I Capacity
82

Embraer 170

Zasięg max I Range 3700 km

Długość I Length 29,90 m

Liczba | Number in fleet
6

Rozpiętość I Wing span
26,00 m

V przelotowa I Cruising speed
870 km/h

Liczba miejsc I Capacity
76

Bombardier DHC-8Q400

Zasięg max I Range 2500 km

Długość I Length 32,83 m

Liczba | Number in fleet
8****

Rozpiętość I Wing span
28,42 m

V przelotowa I Cruising speed
666 km/h

Liczba miejsc I Capacity
78

Use our LOT mobile app or visit lot.com

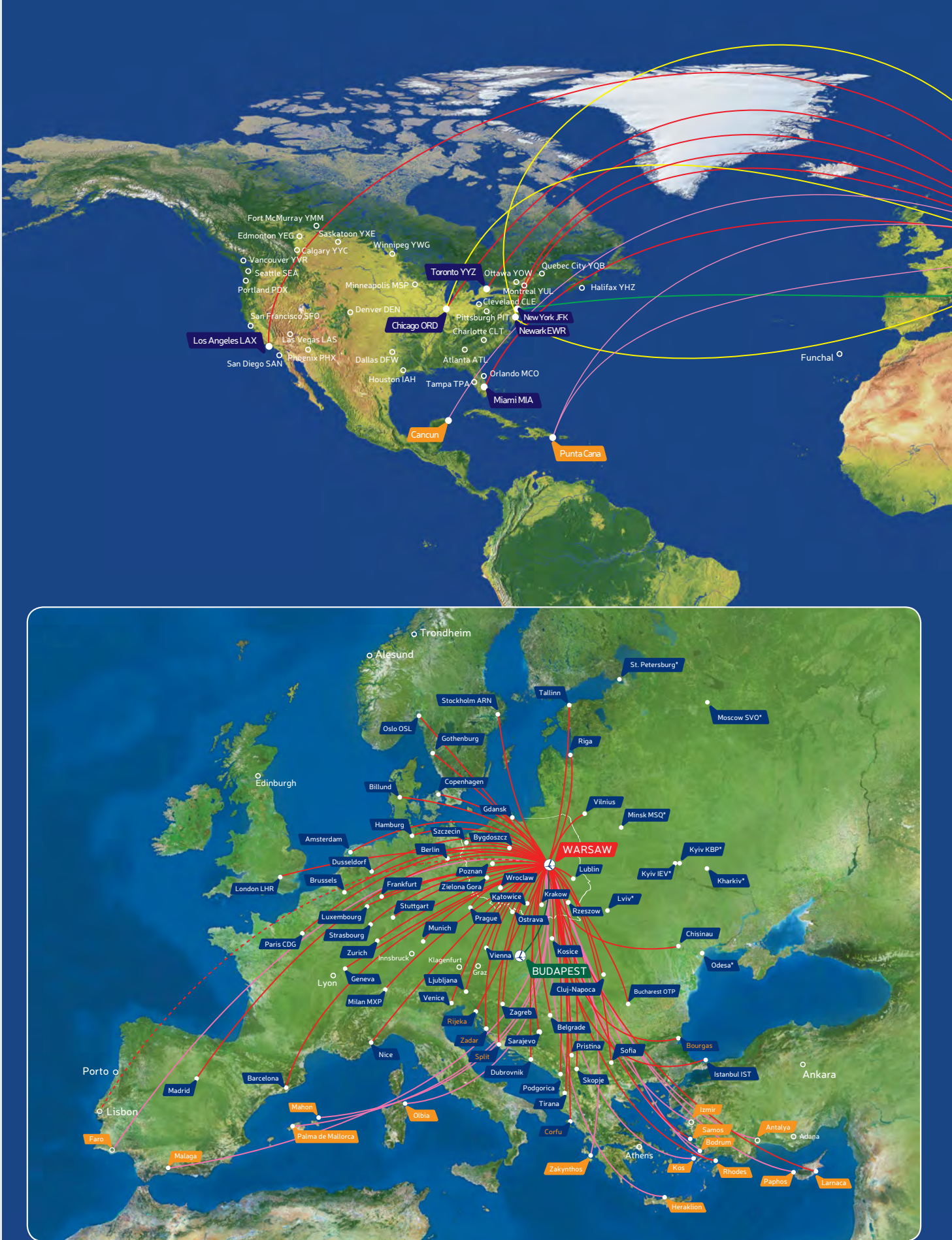

Skorzystaj z aplikacji mobilnej LOT lub odwiedź lot.com

połączenia regularne LOT-u z portu przesiadkowego w Warszawie | LOT schedule services from LOT Warsaw Hub

połączenia regularne LOT-u z portu przesiadkowego w Budapeszcie | LOT schedule services from LOT Budapest Hub

regularne połączenia regionalne LOT-u | LOT regional schedule services

połączenia czarterowe LOTu | LOT charter services

połączenie code-share | code-share services

kierunki code-share | code-share destinations

Rhodes **kierunki wakacyjne |** Holiday Destinations

Rijeka **kierunek regularny sezonowy |** regular seasonal destination

***tymczasowo zawieszone |** temporarily suspended

Stan na 16/09/2022 | Status as of 16SEP22

Use our LOT mobile app or visit lot.com

LEĆ NA ZAKUPY

z SHOP&MORE

Ciesz się wyjątkową serią naszych gadżetów!

Enjoy a unique series of our gadgets!

ZAMÓW lub ODBIERZ lub

SHOPandMORE.lot.com

ZRÓB ZAKUPY NA POKŁADZIE, W DOMU, GDZIEKOLWIEK CHCESZ

Sprawdź ofertę na shopandmore.lot.com

Türkiye
goturkiye.com
Maiden's Tower – İstanbul
İSTANBUL
IS THE
NEW COOL

SAMOLOTY LOT ZASILANE EKOLOGICZNYM PALIWEM PKN ORLEN

LOT AIRPLANES POWERED BY ORGANIC FUEL FROM PKN ORLEN

Na początku lipca tego roku Polskie Linie Lotnicze LOT podpisały list intencyjny z PKN ORLEN rozpoczynając tym samym współpracę w zakresie zrównoważonych paliw i ich wdrożenia w lotnictwie cywilnym.

At the beginning of July this year, LOT Polish Airlines signed a letter of intent with PKN ORLEN, thus commencing cooperation in the area of sustainable fuels and their implementation in civil aviation.

PL

Planujemy wykorzystywać zrównoważone paliwa lotnicze w ramach programu Destination ECO, którego głównym celem jest minimalizowanie negatywnego wpływu na środowisko. Stosowanie SAF (sustainable aviation fuels) na rejsach krótkiego i dalekiego zasięgu przyczyni się do znaczącego ograniczenia emisji dwutlenku węgla. Pomimo, że regulacje prawne dotyczące wymogu stosowania zrównoważonych paliw w UE są obecnie w fazie uzgodnień, LOT chce wykorzystywać SAF na wszystkich połączeniach z portów lotniczych, do których będzie ono dostarczane przez PKN ORLEN.

Branża lotnicza doskonale pokazuje skalę zmian, jakie zachodzą w całej branży energetyczno-paliwowej. Dlatego konsekwentnie inwestujemy i rozwijamy technologie, które umożliwią oferowanie naszym klientom czystych, zaawansowanych produktów, przy jednoczesnym zwiększaniu konkurencyjności koncernu. Szacujemy, że udział zrównoważonych paliw lotniczych w światowej konsumpcji będzie wynosił 3 proc. w 2030 r. To olbrzymia szansa rozwojowa, którą, zgodnie ze strategią ORLEN2030, chcemy skutecznie wykorzystać.

DANIEL OBAJTEK
Prezes zarządu PKN ORLEN

Dzięki realizowanej w Płocku instalacji uwodornienia olejów roślinnych PKN ORLEN już niedługo będzie oferował liniom lotniczym niskoemisyjne paliwo SAF. Innowacyjny produkt będzie wytwarzany z posmażalniczych olejów spożywczych. Paliwo SAF pozwala na ograniczenie do 80 proc. emisji w całym cyklu życia w porównaniu z tradycyjnym paliwem lotniczym i jest odpowiednie dla obecnie stosowanych silników odrzutowych.

Zaufanie pasażerów do LOT-u jest dla nas nie tylko zaszczytem, ale i zobowiązaniem. Dbamy zarówno o bezpieczeństwo i komfort podróży, jak i dobro środowiska. Paliwo ze zrównoważonych surowców jest jednym z elementów pośród wielu inicjatyw podejmowanych przez PLL LOT w celu zmniejszenia emisji gazów cieplarnianych. Cieszę się, że ten cel możemy realizować wspólnie z PKN ORLEN, regionalnym liderem w obszarze biorafinerii .

RAFAŁ MILCZARSKI
Prezes zarządu Polskich Linii Lotniczych LOT

ENG

LOT is planning to use sustainable aviation fuels as part of its Destination ECO program, the main goal of which is to minimize the negative impact on the environment. The use of SAF (sustainable aviation fuels) on short and long-haul flights will contribute to a significant reduction in carbon dioxide emissions. Although the legal regulations regarding the requirement to use sustainable fuels in the EU are currently in the negotiation phase, LOT intends to proactively use SAF wherever it can be supplied by PKN ORLEN.

"The aviation industry perfectly illustrates the scale of the changes taking place in the energy and fuel industry. That's why we're constantly investing in developing technologies that will enable us to offer clean, advanced products to our customers while enhancing our competitiveness. We estimate that the share of sustainable aviation fuels in global consumption will be 3% in 2030. This is a huge development opportunity and we intend to take it - in line with our ORLEN2030 strategy."

DANIEL OBAJTEK
President of the Management Board of PKN ORLEN

PKN ORLEN will soon be offering low-emission SAF fuel to airlines from its oil hydrogenation plant in Plock. The innovative product will be made of used cooking oils. SAF allows a reduction of up to 80 percent of emissions in the life cycle compared to traditional aviation fuel and is suitable for current jet engines.

"Our passengers' trust is not only an honour; it is also an obligation. We are concerned about the environment, as well as safety and comfort. Fuel from sustainable raw materials is one of many initiatives taken by LOT Polish Airlines to reduce greenhouse gas emissions. I'm happy to say that we can achieve this goal together with PKN ORLEN, the regional leader in the field of bio-refineries."

RAFAŁ MILCZARSKI
President of the Management Board
of LOT POLISH AIRLINES

Destination ECO

Rozwój zrównoważonych paliw lotniczych w Polsce jest możliwy dzięki naszemu projektowi Destination Eco. Każdemu naszemu pasażerowi umożliwiamy wniesienie dobrowolnej opłaty w celu zrekompensowania śladu węglowego. Wystarczy zadeklarować taką chęć na finalnym etapie zakupu biletu. Przychody z tego tytułu przeznaczane są na realizację projektów środowiskowych.

The development of sustainable aviation fuels in Poland is possible thanks to our Destination Eco project. We give you the option of paying a voluntary fee to compensate for their carbon footprint. All you need do is declare your willingness to do so at the final stage of purchasing the ticket. The revenue from that payment will be allocated to implementing environmental projects.

Jedna karta, wiele przywilejów
One card, many benefits

Miles & More | LOT POLISH AIRLINES

Dzięki karcie Miles & More możesz gromadzić i wykorzystywać mile zarówno podczas podróży, jak i na co dzień. Spójrz na atrakcyjne oferty, które daje największy w Europie program dla często podróżujących pasażerów.

With Miles & More card you can earn and spend miles both while travelling and on everyday purchases. Take a look at the attractive benefits offered by the biggest Europe's programme for frequent flyers.

Szybka i bezpłatna rejestracja

Skorzystaj z aplikacji mobilnej Miles & More i zgromadź dodatkowe 500 mil lub wejdź na stronę **www.miles-and-more.pl.**

Fast and free registration

Download Miles & More app and take advantage of 500 award miles or visit **www.miles-and-more.pl.**

Zarejestruj się już teraz
miles-and-more.com/pl/rejestracja

Register now
miles-and-more.com/en/registration

Po zarejestrowaniu można naliczyć wstecznie mile za przeloty oraz usługi partnerów z ostatnich sześciu miesięcy.

Gromadź mile nie tylko za podróże samolotem w ponad 30 liniach lotniczych, ale również korzystając z karty kredytowej, ubezpieczenia podróży, podczas zakupów oraz u 300 innych partnerów nielotniczych na całym świecie.

Wykorzystaj mile premiowe na przelot, podwyższenie klasy podróży oraz inne usługi między innymi pobyt w hotelu czy wypożyczenie samochodu.

By the way: after registration, miles for your flight or other partners services can be credited to you retrospectively within 6 months.

Earn miles not only when you are traveling with more than 30 airlines, but also take advantage of credit cards, travel insurance, shopping and with 300 other non-airline partners all over the world.

Spend award miles on flight awards, upgrade awards or other services such as stay in the hotel or car rental.

Wyjątkowe promocje

Skorzystaj z promocji milowych LOT-u, dzięki którym Twoja podróż stanie się jeszcze bardziej atrakcyjna.

NajMILszy poniedziałek - co dwa tygodnie masz możliwość wykorzystać mile na bilety - nagrody w klasie ekonomicznej już od 7 000 mil.
Okazje milowe - co miesiąc nowe fascynujące kierunki podróży w atrakcyjnych cenach, dostępne już od 15 000 mil.

Special offers

Take advantage of LOT mileage promotion and make your flight even more attractive.

Monday sMILEs - every two weeks you can redeem your miles for award ticket in Economy class from just 7,000 miles

Mileage bargains - every month award tickets are available just from 15,000 miles round trip in economy class.

aelia DUTYFREE

APART
Z MIŁOŚCI DO PIĘKNA

PAYBACK

UNIQA

WARMIA MAZURY®

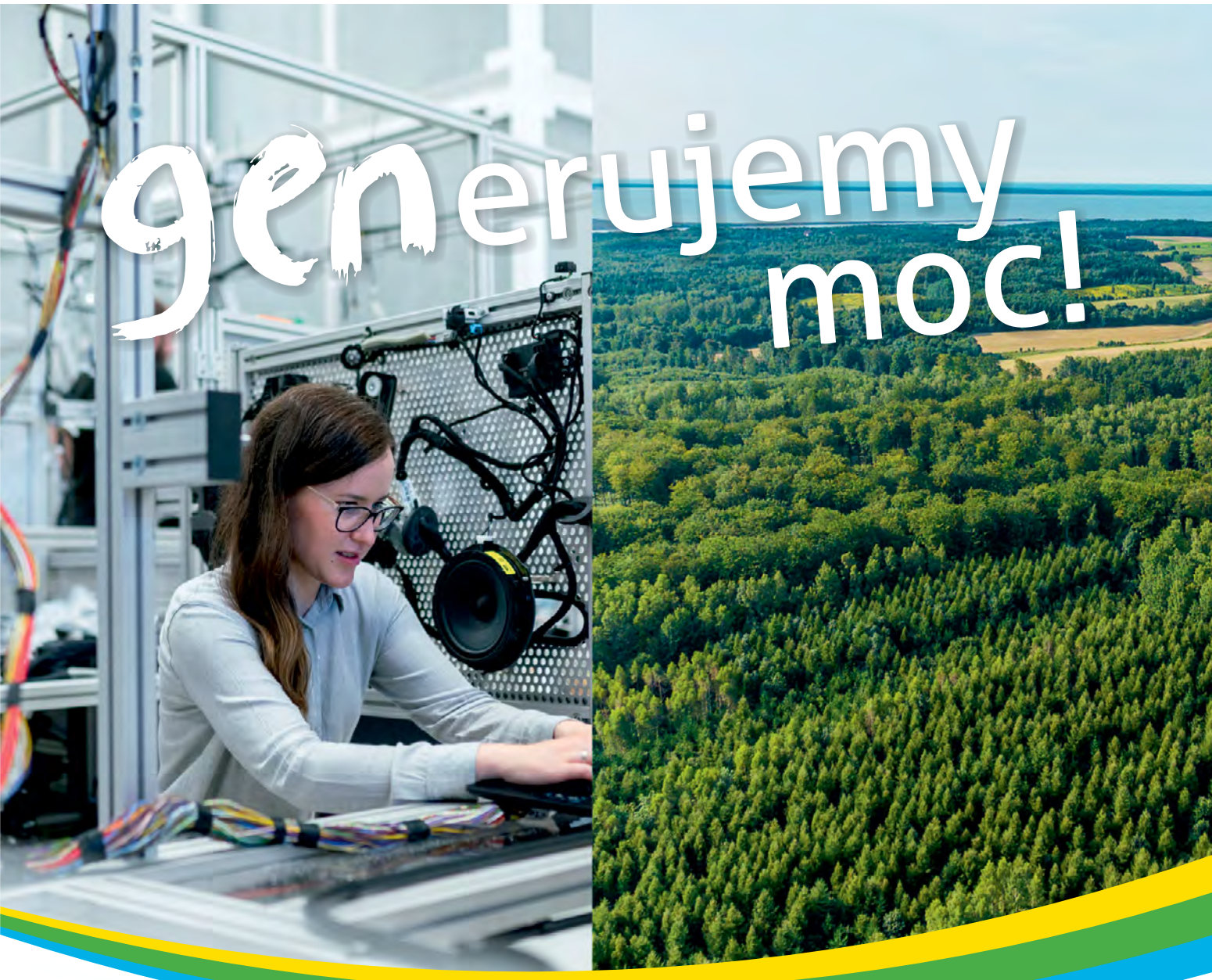

#genWarmiiMazur

www.mazury.travel

POLISH AIRLINES
LOT
A STAR ALLIANCE MEMBER

Partnerzy Projektu: SeePlaces AIRPORT SERVICES

LOT Entertainment
Rozrywka pokładowa

Oglądaj w trakcie rejsu filmy i seriale na swoim urządzeniu!

Zanurz się w świecie filmowych bohaterów i wciągających historii. Twój lot stanie się dla Ciebie jeszcze większą przyjemnością dzięki innowacyjnej usłudze dostępnej na pokładach wybranych samolotów Boeing 737. Wystarczy, że podłączysz swoje urządzenie mobilne (smartfon, tablet czy komputer) do sieci LOT Entertainment na pokładzie samolotu.

Wsród dostępnych tytułów znajdziesz miedzy innyminajnowsze i najpopularniejsze produkty Hollywood takie jak Batman,Fantastyczne zwierzęta: *Tajemnice Dumbledore'a*, *King Richard: Zwycięska rodzina*, *Matrix Zmartwychwstania*, *Wielki Mike*, *Nocne życie*, *Furioza*. Nasza oferta obejmuje także znane programy i seriale telewizyjne, a wsród nich *Gra o tron*, *Młody Sheldon*. Nasi najmłodsi Pasażerowie mogą wybrać spośród tytułów takich jak *Świnka Peppa* czy *Między nami, misiami*.

Bądź naszym Gościem!

Enjoy our in-flight entertainment on your device!

Immerse yourself in a world of film characters and compelling stories. Now you can enjoy your flight even more thanks to the innovative service available on board of selected Boeing 737s. Simply connect your mobile device (smartphone, tablet or computer) to the LOT Entertainment network on board.

Among the titles available you will find the latest and most popular Hollywood productions such as *The Batman*, *Fantastic Beasts: The Secrets of Dumbledore*, *King Richard*, *The Matrix Ressurections*, *The Blind Side*, *Live by Night*, *Furioza*. Our offer includes also the most popular TV series such as *Game of Thrones*, *Young Sheldon*. Younger passengers will surely enjoy watching *Peppa Pig* or *We Bare Bears*.

Be our Guest!

entertainment.lot.com

LOT Entertainment

POLISH AIRLINES
LOT
A STAR ALLIANCE MEMBER
HBO max
HBO Max teraz dostępne na pokładach wybranych samolotów PLL LOT.
Oglądaj popularne seriale: *Harry Potter 20th Anniversary - Powrót do Hogwartu, Gra o tron, Barry, Pozłacany wiek* oraz wiele innych. Zapraszamy w podróż w towarzystwie serialowych i filmowych gwiazd.
HBO Max available now on board of selected flights operated by PLL LOT.
Watch popular series: *Harry Potter 20th Anniversary: Return to Hogwarts, Game of Thrones, Game of Thrones, Barry, The Gilded Age* and many more. Enjoy the journey with the TV series and movie stars.

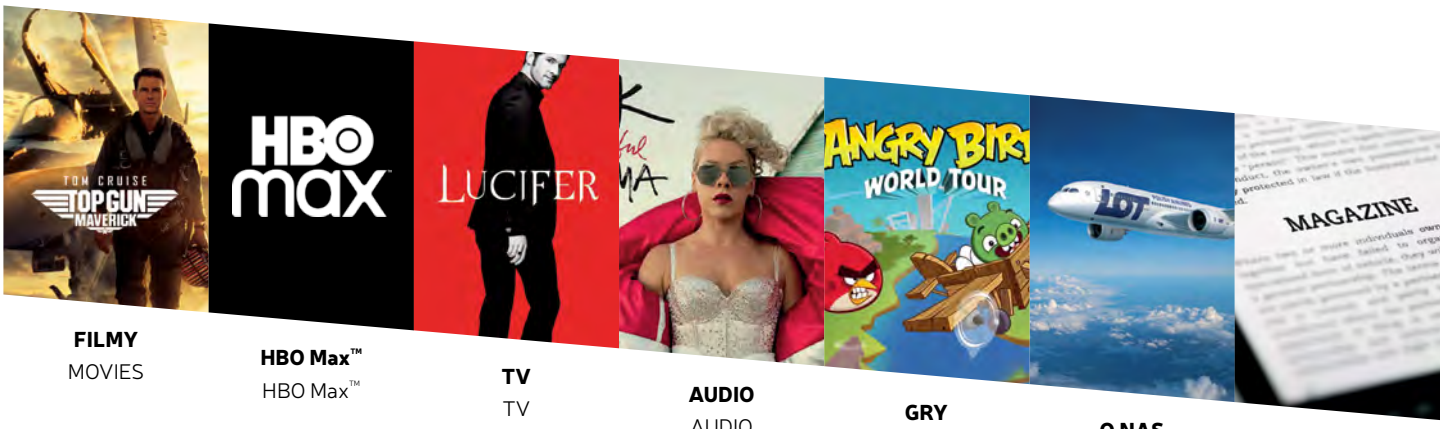

FILMY
MOVIES

HBO Max™
HBO Max™

TV
TV

AUDIO
AUDIO

GRY
GAMES

O NAS
ABOUT US

E-READER
E-READER

W październiku w ramach naszej oferty rozrywki pokładowej w rejsach dalekiego zasięgu oferujemy Państwu ponad 140 filmów, albumy muzyczne, podcasty, programy rozrywkowe, popularne seriale oraz gry. Ponadto, w systemie rozrywki pokładowej znajdą Państwo zakładkę „O nas", która zawiera historię Polskich Linii Lotniczych LOT. Na następnej stronie przedstawiamy wybrane nowości filmowe i serialowe. Pełny repertuar dostępny jest na naszym portalu rozrywki pokładowej, dlatego zachęcamy Państwa do zeskanowania poniższego kodu QR*.

In October, on our long-haul flights, we would like to offer you over 140 movies and TV series as well as a selection of entertaining shows, music albums, podcasts, and games. Furthermore, please take a look at the "About us" section which contains the history of LOT Polish Airlines. On the next page you can find new movies and TV series. The full repertoire is available on our in-flight entertainment portal, therefore we encourage you to scan the QR code below*.

Gry dostępne na pokładach samolotów B787-8:
Games available onboard B787-8 aircraft:

In-Flight Tetris®
Solitaire
Bejeweled® 2
Disney Mickey's House Party
Battleship®
In-Flight PAC-MAN®
Biobot
Caveman Age of Fire
Trivia Tournament
Berlitz® Word Traveler™
Leaf

Gry dostępne na pokładach samolotów B787-9:
Games available onboard B787-9 aircraft:

Solitaire Classic
Angry Birds World Tour
Puzzle: Travel Showcase
Bejeweled® 2
Casino
Battleship®
Lian Lian Kan
Monsters University: Hide and Sneak
In-Flight Tetris®
Golf Open
Escape Ninja
Geotrivia

Zachęcamy do odwiedzenia naszego portalu rozrywki pokładowej, na którym mogą Państwo sprawdzić pełny repertuar audio-wideo:
We encourage you to visit our in-flight entertainment portal where you can find our full audio-video lineup:

Wybrane nowości w październiku | Selected new movies and tv shows in October

HBO Max™ HBO MAx™

Game of Thrones
Gra o tron

IMDb **9,2**/ 10

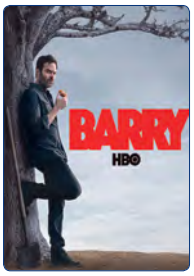

Barry
Barry

IMDb **8,4**/ 10

The Gilded Age
Pozłacany wiek

IMDb **8,0** / 10

Harry Potter 20th Anniversary: Return to Hogwarts | Powrót do Hogwartu

IMDb **8,0**/ 10

HITY KINOWE BLOCKBUSTERS

Top Gun: Maverick
Top Gun: Maverick

IMDb **8,5**/ 10

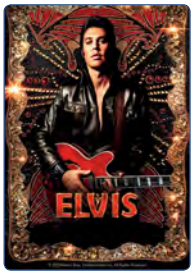

Elvis
Elvis

IMDb **7,5**/ 10

Doctor Strange In the Multiverse of Madness
Doktor Strange w multiwersum obłędu

IMDb **7** / 10

Fantastic Beasts: The Secrets of Dumbledore
Fantastyczne zwierzęta: Tajemnice Dumbledore'a

IMDb **6,3** / 10

KINO ŚWIATOWE WORLD CINEMA

Lokatorka
Lokatorka

IMDb **5,8**/ 10

83
83

IMDb **7,5**/ 10

Drive My Car
Drive My Car

IMDb **7,6**/ 10

The Pianist
Pianista

IMDb **8,5**/ 10

SERIALE TV SERIES

Friends
Przyjaciele

IMDb **8,9**/ 10

What we do in the shadows
Co robimy w ukryciu

IMDb **8,6** / 10

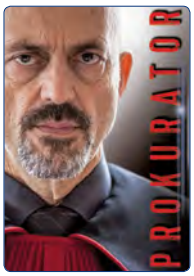

Prosecutor
Prokurator

IMDb **6,8** / 10

Countdown to Qatar
Countdown to Qatar

IMDb **-** / 10

DLA DZIECI FOR KIDS

Sonic the Hedgehog 2
Sonic 2. Szybki jak błyskawica

IMDb **6,6** / 10

The Adventures of Paddington
Przygody misia Paddingtona

IMDb **8,4** / 10

Mickey Mouse
Myszka Mickey

IMDb **8,1** / 10

Bolek i Lolek
Bolek i Lolek

IMDb **7** / 10

oceny IMDb | IMDb rating: 06.09.2022

Use our LOT mobile app or visit lot.com

EYOF 2022 BANSKÁ BYSTRICA

Złoci medaliści XVI Letniego Olimpijskiego Festiwalu Młodzieży Europy Bańska Bystrzyca 2022

#TeamPolska

GRATULUJEMY!

SPONSORZY I PARTNERZY PKOl I POLSKIEJ REPREZENTACJI OLIMPIJSKIEJ

ORLEN — Sponsor Strategiczny

LOTTO — Sponsor Generalny

4F — Sponsor Kolekcji Olimpijskiej

GRUPA LUXMED — Główny Partner Medyczny

LOT — Oficjalny Przewoźnik

TVP — Główny Partner Medialny

EUROSPORT — Oficjalny Partner Medialny

WP, POLSKIE RADIO, RZECZPOSPOLITA — Partnerzy Medialni PKOl

Porty Lotnicze, DobryHotel, Deloitte., Polski Holding Hotelowy — Partnerzy PKOl

Kinder Joy of moving — Partner Młodzieżowej Reprezentacji

POLSKIE LINIE LOTNICZE LOT
A STAR ALLIANCE MEMBER

Skomponuj sobie podróż w stylu **PREMIUM**

Podróż PREMIUM klasą Economy? Teraz to możliwe!

Zwiększ komfort swojej podróży dzięki naszym dodatkowym usługom na miarę Twoich potrzeb! Wybierz te propozycje z naszej oferty, które sprawią Ci przyjemność w trakcie podróży klasą LOT Economy na rejsach krótkiego zasięgu!

POSIŁEK NA POKŁAD

Pyszne kanapki, zdrowe smoothies czy też ulubione wrapy – wszystko to ze specjalną dostawą na Twój rejs! Zamów swój posiłek przed podróżą, rozkoszuj się ulubionymi smakami na pokładzie.

MOJE ULUBIONE MIEJSCE

Wolisz miejsce przy oknie czy przy przejściu? Bardziej odpowiada Ci miejsce w przedniej czy tylnej części samolotu? Sam zdecyduj, które miejsce ma być Twoje, dzięki usłudze „Moje ulubione miejsce".

MÓJ DODATKOWY BAGAŻ

Potrzebujesz zabrać w swoją podróż więcej bagażu? Mamy na to odpowiedź w postaci usługi, która pomoże Ci skompletować wszystkie potrzebne rzeczy, bez pozostawiania tego, co dla Ciebie niezbędne.

DOSTĘP DO E-PRASY

Podróżując LOT-em, zyskujesz dostęp do ponad 1000 tytułów prasowych z całego świata! Sam zdecyduj, które lektury będą Ci towarzyszyć w podróży. Co więcej, dzięki korzystaniu z naszej prasy elektronicznej przyczyniasz się do redukcji emisji CO_2 do atmosfery.

FAST TRACK

Od teraz dzięki usłudze „Fast Track" możesz przejść kontrolę bezpieczeństwa szybko i bez kolejki! Dzięki temu zyskasz więcej czasu na przygotowanie się do podróży.

LOT BUSINESS LOUNGE

Jeśli lecisz z Warszawy, od teraz także z biletem w klasie LOT Economy skorzystasz z ekskluzywnych saloników LOT Business Lounge. Za niewielką dopłatą spędzisz miło czas, zjesz pyszny posiłek, wypijesz smakowitą kawę i zrelaksujesz się przed dalszą podróżą.

Zapraszamy do komfortowego korzystania z naszych rejsów krótkodystansowych w wersji **PREMIUM**.

Szczegóły na lot.com

POLISH AIRLINES
LOT
A STAR ALLIANCE MEMBER

VEGETARIAN | VEGAN | GLUTEN FREE | FIT | AND MANY OTHERS

Zeskanuj kod QR
Scan the QR code

Zamów posiłek na pokład

Już teraz możesz zamówić swój ulubiony posiłek jeszcze przed rejsem – w bardzo atrakcyjnych cenach! Wszystkie nasze posiłki przygotowywane są ze świeżych, starannie dobranych i zdrowych składników.
Życzymy smacznego.

Ceny już od
Prices from
15 PLN

Skorzystaj z naszej aplikacji
LOT Polish Airlines
lub odwiedź lot.com

Use our mobile app
LOT Polish Airlines
or visit lot.com

GET IT ON Google Play | Download on the App Store

Pre-order your meal

Now you can order your favourite meal before your flight – at very attractive prices!
All our meals are prepared with fresh, carefully selected and healthy ingredients.
Enjoy your meal.

Oferta limitowana, dostępna najpóźniej 24 lub 36 godzin przed odlotem, w zależności od trasy. Sprawdź szczegóły na lot.com.
The offer may be limited and is available up to 24 or 36 hours before flight, depending on the route. Visit lot.com for more details.

LOT
DLA FIRM

Idealne rozwiązanie dla Twojej Firmy!

LOT Dla Firm to program lojalnościowy, który pozwoli Twojej firmie zmniejszyć koszty podróży służbowych. Zbieraj Punkty podczas podróży służbowych i wymieniaj na nagrody takie jak:

- bilety lotnicze
- hotele
- wstęp do LOT Business Lounge Polonez lub Mazurek
- usługi podwyższające standard podróży.

Z LOT Dla Firm:

- otrzymujesz 1000 powitalnych Punktów Premiowych
- zbierasz Punkty za każdy przelot LOT-em oraz za pobyty w hotelach
- zmniejszasz koszty podróży służbowych

To nie wszystko!

Zbieraj punkty za przeloty pracowników firmy na jednym koncie, a mile na prywatnych kontach w programie Miles & More. Dodatkowo masz możliwość naliczenia Punktów za odbyte podróże z LOT do 6 miesięcy przed rejestracją!

Nie czekaj dłużej!
Zarejestruj się na **lotdlafirm.com**

The perfect solution for your business!

LOT Dla Firm is a loyalty programme designed to reduce business travel expenses in your company.
You can earn Points on every business trip with LOT and spend your points on awards:

- flight tickets
- hotel stays
- access to LOT Business Lounge Polonez and Mazurek
- services that enhance your travel experience.

With LOT Dla Firm you can:

- earn 1000 Welcome Premium Points
- earn Points for each flight operated by LOT and hotel stays
- reduce business travel expenses

But there's even more!

You and your employees can earn Points on one LOT Dla Firm account and additionally miles on personal Miles & More accounts. You can also register Points on LOT flights flown 6 months before registration.

What are you waiting for?
Register on **lotdlafirm.com**

POLISH AIRLINES
LOT
A STAR ALLIANCE MEMBER

Zeskanuj kod QR
Scan the QR code

Czytaj na:
Read on:

E-prasa dostępna dla wszystkich naszych pasażerów!

Podróżując LOT-em, zyskujesz dostęp do ponad **1000 tytułów z całego świata** niezależnie od tego, którą klasą lecisz, w tym:

- najpopularniejszych magazynów i gazet w ponad 30 językach,
- 260 tytułów w języku angielskim,
- 40 tytułów w języku polskim,
- obejmujących tematykę taką jak: prasa informacyjna, kultura i podróże, jedzenie, biznes, rozrywka, moda, sport, zdrowie oraz wiele innych.

Prasę można łatwo pobrać, wykorzystując swój smartfon, tablet lub inne urządzenie.
Usługa jest dostępna na 72 godziny przed lotem i do 6 godzin po jego zakończeniu.

Zapraszamy do lektury!

Digital press offer for all LOT passengers!

When traveling with LOT you have access to over **1000 titles from all over the world**, in all service classes, including:

- top magazines and newspapers in over 30 languages,
- 260 titles in English,
- 40 titles in Polish,
- categories such as: news, culture and travel, food, business, entertainment, fashion, sport, health and many others.

You can easily download them using your smartphone, tablet or other portable device.
Digital press is available up to 72 hours before your departure and 6 hours after flight.

Enjoy your reading!

lot.com/digitalpress

LOT
CARGO
MUMBAI
Delivered as prescribed
By air anywhere
lot.com/cargo

PAYBACK

Wakacje od płacenia? Z PAYBACK to możliwe!

Sprawdź szczegóły na PAYBACK.pl/aplikacja

Miles & More | LOT POLISH AIRLINES

POLISH AIRLINES
LOT
A STAR ALLIANCE MEMBER

LOT Warsaw **Transfer Guide**

Zapoznaj się z informacjami jak sprawnie przesiąść się na Twój kolejny rejs LOT na Lotnisku Chopina w Warszawie |
Please read the following information carefully It will help you during your transfer to LOT flights at Warsaw Chopin Airport

Przygotuj paszport i kartę pokładową | Please prepare your passport and boarding pass

Przesiadka między krajami w strefie Schengen
1. Wyjdź z rękawa lub autobusu do terminala
2. Udaj się jak najszybciej do bramki, z której odlatuje Twój następny rejs

Transfer from Schengen country to another Schengen country
1. You arrive to the terminal by bus or by air bridge
2. Please proceed directly to the gate for your next flight

Przesiadka z kraju w strefie Schengen do kraju ze strefy Non-Schengen
1. Wyjdź z rękawa lub autobusu do terminala
2. Udaj się prosto do kontroli paszportowej z przygotowanymi dokumentami
3. Przejdź jak najszybciej do bramki, z której odlatuje Twój następny rejs

Transfer from Schengen country to Non-Schengen country
1. You arrive to the terminal by bus or by air bridge
2. Please prepare your documents and proceed to the passport control
3. Please proceed directly to the gate for your next flight

Przesiadka z kraju ze strefy Non-Schengen do kraju w strefie Schengen
1. Wyjdź z rękawa lub autobusu do terminala
2. Udaj się prosto do kontroli paszportowej z przygotowanymi dokumentami
3. Następnie podejdź do kontroli bezpieczeństwa
4. Udaj się jak najszybciej do bramki, z której odlatuje Twój następny rejs

Transfer from Non-Schengen country to Schengen country
1. You arrive to the terminal by bus or by air bridge
2. Please prepare your documents and proceed to the passport control
3. Next proceed to the security check
4. Please proceed directly to the gate for your next flight

Przesiadka między krajami w strefie Non-Schengen
1. Wyjdź z rękawa lub autobusu do terminala
2. Udaj się prosto do kontroli bezpieczeństwa
3. Udaj się jak najszybciej do bramki, z której odlatuje Twój następny rejs

Transfer from Non-Schengen country to another Non-Schengen country
1. You arrive to the terminal by bus or air bridge
2. Please proceed to the security check
3. Please proceed directly to the gate for your next flight

Wejście do samolotu zamykamy na 15 minut przed odlotem! |
Gate closes **15 minutes** before departure!

W przypadku każdej przesiadki w ramach połączeń LOT, nie odbieraj swojego bagażu |
Do not collect your luggage if you continue your journey with LOT

Mapa Lotniska Chopina | Map of Chopin Airport
Poziom odlotów | Departures Area

LEGENDA: MAP KEY

Kontrola paszportowa | Passport control

Kontrola bezpieczeństwa | Security check

Wejście do terminala po przyjeździe autobusem z samolotu | Entrance when arriving to the terminal by bus

LOT Business Lounge "Polonez" (poziom 1 | level 1)

LOT Business Lounge "Mazurek" (poziom -1 | level -1)

Dodatkowa kontrola bezpieczeństwa w rejsach do USA | Additional security check for US flights

Obowiązkowy punkt weryfikacji | Mandatory interview point

LTC LOT Transfer Center

Strefa Non-Schengen | Non-Schengen Zone

Armenia | Belarus | Bulgaria | Canada | China | Croatia | Cyprus | Georgia | India | Israel | Japan | Kazakhstan | Macedonia | Moldova | Montenegro | Romania | Russia | Serbia | Singapore | South Korea | Sri Lanka | Turkey | Ukraine | United Kingdom | United States | Ireland

03N - 26N
Numery gate Non-Schengen | Non-Schengen Gate no.

Strefa Schengen | Schengen Zone

Austria | Belgium | Czech Republic | Denmark | Estonia | Finland | France | Germany | Greece | Hungary | Iceland | Italy | Latvia | Lithuania | Luxembourg | Malta | The Netherlands | Norway | Poland | Portugal | Slovakia | Slovenia | Spain | Sweden | Switzerland

01-08 23-45
Numery gate Schengen | Schengen Gate no.

Transfer do USA | Transfer to USA

Przylot ze strefy Schengen
Udaj się do kontroli paszportowej i dalej niezwłocznie do miejsca oznaczonego na mapie symbolem flagi!
Schengen Area arrival
Proceed to passport control and then to interview point marked with the flag as soon as possible!

Przylot ze strefy Non-Schengen
Udaj się do kontroli bezpieczeństwa i dalej niezwłocznie do miejsca oznaczonego na mapie symbolem flagi!
Non-Schengen Area arrival
Proceed to security check and then to interview point marked with the flag as soon as possible!

Obowiązkowy punkt weryfikacji
Miejsce wywiadu, do którego muszą udać się wszyscy pasażerowie lecący do Stanów Zjednoczonych!
Manadatory interview point
This point is obligatory for all passengers travelling to the United States!

Po rozmowie możesz być skierowany:
After interview you can be proceeded:

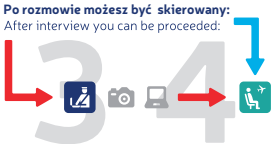

Do dodatkowej kontroli bezpieczeństwa oznaczonej na mapie symbolem powyżej. Udaj się tam jak najszybciej!
To additional security check marked on the map as above.
Proceed there as soon as possible!

Brak wykonania obowiązkowej weryfikacji (wywiadu) oraz dodatkowej kontroli bezpieczeństwa w rejsach do USA skutkuje odmową przyjęcia na pokład samolotu! |
If you skip mandatory interview or additional security check you will be denied to board your flight!

BAGAŻ REJESTROWANY PRZEWOŻONY W LUKU BAGAŻOWYM
Checked baggage allowances

LOT BUSINESS CLASS
na długie dystanse | on long haul flights

32 kg max + 32 kg max + 32 kg max

LOT BUSINESS CLASS
na krótkie dystanse | on short haul flights

32 kg max + 32 kg max

LOT PREMIUM ECONOMY
na długie dystanse | on long haul flights

23 kg max + 23 kg max

LOT PREMIUM ECONOMY
na krótkie dystanse | on short haul flights

23 kg max + 23 kg max

LOT ECONOMY CLASS
na krótkie i długie dystanse
| on short and long haul flights

23 kg max

Suma trzech wymiarów bagażu rejestrowanego nie powinna przekraczać 158 cm. | The sum of the three dimensions should not exceed 158 cm.

BAGAŻ DLA DZIECI DO LAT DWÓCH | Luggage allowances for children up to 2 years of age

wózek składany | folding buggy **LUB** | or **fotelik samochodowy** | car seat + 23 kg max **o maksymalnym wymiarze do 158 cm** | maximum dimensions of up to 158 cm

BAGAŻ PODRĘCZNY | Carry-on baggage

BAGAŻ PODRĘCZNY PRZEWOŻONY NA POKŁADZIE
Carry-on luggage allowances

LOT BUSINESS CLASS
na krótkie i długie dystanse | on short and long haul flights

9 kg max + 9 kg = 18 kg

LOT PREMIUM ECONOMY
na długie dystanse | on long haul flights

8 kg max + 4 kg = 12 kg

(max waga jednej sztuki: 8kg | max unit weight: 8kg)

LOT PREMIUM ECONOMY
na krótkie dystanse | on short haul flights

8 kg max

LOT ECONOMY CLASS
na krótkie i długie dystanse | on short and long haul flights

8 kg max

Suma trzech wymiarów bagażu podręcznego (długości, szerokości i wysokości) nie może przekraczać 118 cm | The sum of three dimensions of carry-on baggage (length, width and height) should not exceed 118 cm

Dodatkowo do kabiny można zabrać albo torbę z latopem, albo torebkę damską o maksymalnych wymiarach 40 x 30 x 8 cm oraz o maksymalnej wadze 2 kg. Ze względów bezpieczeństwa cały bagaż kabinowy musi zmieścić się w szafkach nad głowami lub pod fotelem przed pasażerem. Wszystkie bagaże przekraczające dozwolone wymiary będą musiały być przepakowane lub zostaną nadane jako bagaż rejestrowany i będzie pobrana opłata według cennika.

In addition, one of the following items (max. 40 cm x 30 cm x 8 cm; max. 2 kg) may be taken on board free of charge: a laptop case or a women's handbag. For safety reasons, all carry-on baggage must fit in the overhead shelf on board or under the seat in front of you. All baggage exceeding the permitted size, will have to be repackaged or will be checked in subject to the relevant fee specified in the price list.

ZWIERZĘTA NA POKŁADZIE
Animals on board

Ze względów bezpieczeństwa podróżujące na pokładzie samolotu zwierzęta muszą pozostać w trakcie całej podróży w przeznaczonej do tego celu torbie lub klatce. | For safety reasons, animals travelling on board the aircraft must remain in a dedicated bag or cage during the entire trip.

PŁYNY W BAGAŻU PODRĘCZNYM
Liquids in your carry-on baggage

Szczegółowe informacje na temat wymienionych ograniczeń na stronie www.lot.com. | Detailed Information regarding the abovementioned limitations is available at www.lot.com

Informacje zamieszczone w magazynie są aktualne na dzień oddania magazynu do druku.
Aktualna oferta i wysokość opłat za przewóz dodatkowego bagażu dostępne są w biurach sprzedaży, Call Center bądź na stronie internetowej lot.com
Na niektórych połączeniach obsługiwanych małymi samolotami mogą obowiązywać dodatkowe restrykcje odnośnie wielkości bagażu podręcznego.
Torba-kosz do przewozu niemowląt lub fotelik samochodowy mogą być zabierane na pokład w miarę wolnego miejsca.
Z rynku polskiego obowiązuje dodatkowa opłata serwisowa.

The information published in the magazine is valid as at the date the magazine goes to print and it does not constitute a commercial offer within the meaning of the Civil Code. In order to confirm the validity of this information please consult LOT Polish Airlines sales assistants at sales offices, contact the Call Centre or visit the website: lot.com.
Additional carry-on baggage restrictions may apply to some flights operated by small aircraft.
A baby basket or a car seat can be taken on board, if space is available.
An extra charge applies to outbound flights from Poland.

Coraltravel

DOMINIKANA | Punta Cana
WIETNAM | wyspa Phu Quoc
TAJLANDIA | Phuket

DREAMLINEREM NA 10/11 DNI

Wygodna podróż od samego startu!
Wybierz swoją ulubioną klasę przelotu.

Rezerwuj w biurach podróży lub online na coraltravel.pl

OTI HOLDING OTI 30 LAT

GRANDHOTEL TIFFI

Luksusowy, pięciogwiazdkowy GrandHotel Tiffi położony jest w samym sercu Iławy, nad Jeziorakiem, najdłuższym jeziorem w Polsce. Kucharze z Włoch i Tajlandii gwarantują niezapomniane wrażenia kulinarne i oryginalne potrawy, a prawdziwą perłą tego miejsca jest Tiffi Spa Dharma z terapeutkami z Tybetu, Indii i Bali, paletą zabiegów orientalnych i ajurwedyjskich. Trzypoziomowa strefa dla dzieci Tiffi Landia zapewni rozrywkę dla najmłodszych pod opieką zespołu animatorek. 1200m^2 strefy eventowo – konferencyjnej gwarantuje doskonałą obsługę konferencji i bankietów. Dojazd do Iławy ułatwia nowoczesny pociąg pendolino (1h40min z Warszawy, 55min z Gdańska).

Serdecznie zapraszamy.

ul. Dąbrowskiego 9 | 14-200 Iława | Poland | tel.: +48 89 651 97 97 | recepcja-ght@tiffi.com | www.grandhotel.tiffi.com
ul. Żeglarska 7 | 10-160 Olsztyn | Poland | tel.: +48 89 555 20 01 | recepcja-tbh@tiffi.com | www.tiffiboutiquehotel.com